THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
هڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت
حيدرآباد
Regd: NO-2430-B
69 YEAR 1958 - 2026
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
سال (95) اڱارو 27 آڪٽوبر 2026ع 15 جمادي الاول 1448هه صفحا 6 - ملهه 30 روپيه شمارو (73)
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

افغانستان جا بي بنياد الزام رد، ٽي ٽي پي، فتنه الهندستان ۽ بي ايل اي خطي جي استحڪام لاءِ خطرو آهن: پاڪستان

گمراهه ڪندڙ معلومات ۽ منفي بيانيو افغان سرزمين تان سرگرم دهشتگرد نيٽ ورڪس جي خطري کي لڪائي نه ٿو سگهي، نه ئي افغان طالبان رجيم کي ذميواري کان آزاد ڪري سگهي ٿو

افغانستان پنهنجي سرزمين کي پاڪستان خلاف حملن جي منصوبابندي ۽ ڪارروايون لاءِ استعمال ٿيڻ کان روڪي، دهشتگرد ڪارروايون ۽ حملن ۾ رڳو 2026ع دوران 3500 کان وڌيڪ جاني نقصان ٿي چڪو آهي

طالبان رجيم، وڏي لنگهه ۾ دهشتگرد تنظيمن کي بنا رڪاوٽ پناهه فراهم ڪري رهي آهي، جيڪو عالمي برادري جي لاءِ شديد ڳڻتي جو سبب آهي، پاڪستان جو ردعمل خطري جي نوعيت سبب هو

دهشتگرد حملن جي نتيجي ۾ هزارين پاڪستاني شهري شهيد ٿي چڪا آهن، انهن حملن جي منصوبابندي، مالي مدد، سرپرستي ۽ عملي ڪارروايون افغان سرزمين تان ڪيون ويون آهن

دهشتگرد حملن جي جواب ۾ کنيل قدم، پنهنجي دفاع جي حق تحت لازمي ضرورت ۽ آخري آپشن طور کنيا ويا، اهي ڪارروايون رڳو افغانستان ۾ دهشتگردن ۽ انهن جي پٺڀرائي ڪندڙ مددي مرڪزن خلاف ڪيون ويون

عالمي برادري گڏيل قومن جي سلامتي ڪائونسل جي لاڳاپيل قراردادن ۽ بين الاقوامي وابستگين تحت پنهنجون ذميواريون پوريون ڪرڻ ۾ ناڪامي تي طالبان رجيم جو گهيرو ۽ احتساب ڪري

پاڪستان پنهنجي خودمختياري، علائقائي سالميت ۽ پاڪستاني شهرين جي جان ۽ سلامتي جي تحفظ جي لاءِ سمورا ضروري قدم کڻڻ جو حق محفوظ رکي ٿو: پرڏيهي آفيس جو ترجمان

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان دهشتگردي جي خاتمي جي ڪارروايون سان شهرين جي مارجڻ بابت افغان طالبان رجيم جي بي بنياد ۽ غيرتصديق ٿيل الزامن کي سختي سان رد ڪندي چيو آهي ته گمراهه ڪندڙ معلومات ۽ منفي بيانيو افغان سرزمين تان سرگرم دهشتگرد نيٽ ورڪس جي خطري کي لڪائي نه ٿو سگهي ۽ نه ئي افغان طالبان رجيم کي ان جي ذميواري کان آزاد ڪري سگهي ٿو ته هو افغان

فيلڊ مارشل سيد عاصم منير سرڪاري دوري تي تهران پهچي ويو

راولپنڊي (اي پي پي) چيف آف آرمي
بقايا نمبر 22 صفحو نمبر2

نائب وزيراعظم اسحاق ڊار جي بحرين جي پرڏيهي وزير ڊاڪٽر عبداللطيف بن راشد الزياني سان فون تي ڳالهه ٻولهه، خطي جي صورتحال تي ڳالهيون

اسلام آباد (اي پي پي) نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير سينيٽر محمد اسحاق ڊار بحرين جي پرڏيهي وزير ڊاڪٽر عبداللطيف

ڏکڻ ايشيا ۾ پائيدار امن ۽ استحڪام ڪشمير تڪرار جي منصفاڻي ۽ پرامن حل کانسواءِ ممڪن ناهي: وزيراعظم

اڄ جو ڏينهن جمون ۽ ڪشمير جي تاريخ جو هڪ افسوسناڪ باب جي شروعات جي ياد ڏياري ٿو، 79 سال اڳ ڀارتي فوج سرينگر ۾ داخل ٿي، ان جي اثر اڄ به خطي تي اونداهي ڇانو ڦهلائي رکي آهي

ان ڏينهن کان هيستائين جمون ۽ ڪشمير جي عوام کي گڏيل قومن جي سلامتي ڪائونسل جي لاڳاپيل قراردادن ۾ تسليم ٿيل، ناقابل تنسيخ حق خودارادي جي حق حاصل ڪرڻ کان محروم رکيو ويو آهي

والاريل ڪشمير جي عوام بي پناهه مشڪلاتن، مصيبتن ۽ ظلم کي منهن ڏنو آهي، ان جي باوجود پنهنجو بنيادي حق حاصل ڪرڻ لاءِ انهن جي جرئت، ثابت قدمي ۽ اٽل عزم ۾ ڪا گهٽتائي ناهي آئي

ڀارت ڪشميري عوام جي جائز سياسي اظهار کي دٻائڻ ۽ انهن جي ترجماني ڪندڙ آوازن کي خاموش ڪرائڻ جون مڪروهه ڪوششون جاري رکيون آهن، ڪشميري سياسي اڳواڻن ۽ ڪارڪنن جي ڊگهي قيد تي ڳڻتي آهي

آئون انهن بي شمار ڪشميري مردن، عورتن ۽ ٻارن کي خراج عقيدت پيش ڪريان ٿو جن پنهنجو حق حاصل ڪرڻ لاءِ عظيم قربانيون ڏنيون آهن، انهن جون ڪوششون سدائين ياد رکيون وينديون

ڏاڍ ۽ ظلم جي ذريعي ڪشميري عوام جي امنگن کي دٻائي نه ٿو سگهجي، پاڪستان ڪشميري عوام جي اخلاقي، سفارتي ۽ سياسي حمايت جاري رکندو: وزيراعظم شهباز شريف جو خصوصي بيان

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظم محمد شهباز شريف ڀارت جي غيرقانوني قبضي هيٺ جمون ۽ ڪشمير جي عوام سان پختي يڪجهتي جو ورجاءُ ڪندي چيو آهي ته ڏکڻ ايشيا ۾ پائيدار امن ۽ استحڪام جو قيام جمون ۽ ڪشمير جي تڪرار جي منصفاڻي ۽ پرامن حل کانسواءِ ممڪن نه آهي هن اها ڳالهه ڪشمير ڪاري ڏينهن جي موقعي تي پنهنجي پيغام ۾ چئي جيڪو اڄ 27 آڪٽوبر تي ملهايو پيو وڃي

عالمي برادري والاريل ڪشمير ۾ انساني حقن جي سنگين خلاف ورزين جو نوٽيس وٺي: صدر

27 آڪٽوبر 1947ع اسان کي ان افسوسناڪ ڏينهن جي ياد ڏياري ٿو جڏهن ڀارتي فوج سرينگر ۾ لٿي

گذريل 8 ڏهاڪن کان ڀارتي غيرقانوني قبضي هيٺ والاريل ڪشمير جو عوام تشدد ۽ ڏاڍ ڀوڳي رهيو آهي

اٿاهه ڏکيا حالتن باوجود ڪشميرين جو حوصلو ۽ عزم پنهنجي نصب العين تي پختي وابستگي جو واضح ثبوت آهي: صدر آصف زرداري

اسلام آباد (اي پي پي) صدر آصف علي زرداري عالمي برادري خاص طور تي گڏيل قومن ۽ عالمي انساني حقن جي تنظيمن تي زور ڀريو آهي ته ڀارتي غيرقانوني قبضي هيٺ جمون ۽ ڪشمير ۾ انساني حقن جي صورتحال جو سنجيدگي سان

ايندڙ 24 ڪلاڪن دوران ملڪ جي اڪثر علائقن ۾ موسم خشڪ رهڻ جو امڪان

اسلام آباد (اي پي پي) موسميات کاتي اڳڪٿي ڪئي آهي ته ايندڙ 24 ڪلاڪن دوران ملڪ جي اڪثر علائقن ۾ موسم خشڪ رهڻ جو امڪان آهي جڏهن ته

پيٽروليم وزير علي پرويز ملڪ سان آمريڪي سفير نيٽلي اي بيڪر جي ملاقات

پاڪستان ۾ توانائي سلامتي ۽ پاور جي بنا رڪاوٽ فراهمي جي قدمن تي خيالن جي ڏي وٺ

پاڪستان ۽ آمريڪا جون ٻيمون توانائي جي شعبي ۾ تعاون لاءِ نوان موقعا ڳولي رهيون آهن: علي پرويز ملڪ

اسلام آباد (اي پي پي) پيٽروليم واري وفاقي وزير علي پرويز ملڪ سان آمريڪي ناظم الامور نيٽلي اي بيڪر ملاقات ڪئي جنهن ۾ وچ اوڀر جي صورتحال جي روشني

صدر ۽ وزيراعظم سميت سياسي ۽ عسڪري قيادت پاران تعزيت

جنرل (ر) عبدالوحيد ڪاڪڙ جي خاندان سان دلي تعزيت ڪريون ٿا: صدر آصف زرداري

الله تعاليٰ سوڳوار خاندان کي اهو صدمو برداشت ڪرڻ جو حوصلو ڏي: وزيراعظم شهباز شريف

سينيٽ چيئرمين، ڊپٽي چيئرمين، قومي اسيمبلي جي اسپيڪر ۽ ڊپٽي اسپيڪر جون پڻ تعزيتون

اسلام آباد (اي پي پي/م ڊ) صدر آصف علي زرداري اڳوڻي چيف آف آرمي اسٽاف جنرل (ريٽائرڊ) عبدالوحيد ڪاڪڙ جي لاڏاڻي تي تعزيت جو اظهار ڪيو آهي

ضابطاجاتي ۽ ٽيڪس بابت الجھاءُ ۾ پيل مسئلا حل ڪيا وڃن: ناڻي وزير

ناڻي وزير جي صدارت هيٺ اجلاس ۾ ٽيڪس معاملي تي ڪميٽي پرائيويٽ ايڪوٽي فنڊز لاءِ متوقع ٽيڪس نظام ڏاهڻ جي تجويزن جو جائزو

پرائيويٽ ايڪوٽي مارڪيٽ جي قيام لاءِ ضابطي جاتي ۽ ٽيڪس سڌارن ۾ اڳڀرائي کي تيز ڪيو وڃي: سينيٽر اورنگزيب

ملڪي سرمائي کي متحرڪ ڪرڻ سان گڏ قابل عمل سيڙپڪاري جي موقعن جي نشاندهي تي ڪم تيز ڪيو وڃي

اسلام آباد (اي پي پي) ناڻي واري وفاقي وزير سينيٽر محمد اورنگزيب ملڪ ۾ مضبوط ۽ ڪارآمد پرائيويٽ ايڪوٽي مارڪيٽ جي قيام لاءِ نيشنل پرائيويٽ ايڪوٽي فريم ورڪ جي روشني ۾ لاڳاپيل ادارن کي ضابطي جاتي ۽ ٽيڪس سڌارن ۾ اڳڀرائي تيز ڪرڻ ملڪي سيڙپڪاري جا وسيلا متحرڪ ڪرڻ ۽ قابل عمل سيڙپڪاري موقعن جي نشاندهي جو عمل اڳتي وڌائڻ جي هدايت ڪئي آهي هن اها ڳالهه سومر ڏينهن هتي نيشنل پرائيويٽ ايڪوٽي فريم ورڪ جي قيام لاءِ قائم

دوائن جي قيمتن ۾ اضافو ڪنهن به صورت ۾ قبول ناهي: احد چيمه

دوائن جي قيمتن جي تعين ۾ عوامي مفاد حڪومت جي اولين ترجيح آهي

اسلام آباد (اي پي پي) اقتصادي معاملن ۽ اسٽيبلشمينٽ ڊويزن واري وفاقي وزير

آمريڪا ٻه طرفي ڳالهين بابت سنجيده ناهي ۽ صرف پنهنجي مرضي مڙهڻ چاهي ٿو: ايران

سفارتڪاريءَ لاءِ پرعزم آهيون، ڳالهين جا دروازا ڪڏهن به بند نه ڪيا آهن، ڌمڪيون ڏيڄاري نٿيون سگهن

گذريل ٻن سالن دوران، آمريڪا حقيقي ڳالهين ۽ پنهنجون شرطون مڙهڻ جي وچ ۾ فرق ڪرڻ ۾ ناڪام رهيو آهي: اسماعيل بقائي

تهران (م ڊ) ايران جو چوڻ آهي ته آمريڪا صرف پنهنجي مرضي مڙهڻ چاهي ٿو ۽ ٻه طرفي ڳالهين بابت سنجيده ناهي آمريڪا تي الزام لڳايو آهي ته هو ڳالهين بابت سنجيده ناهي جڏهن ته ان ڳالهه تي زور ڏنو آهي ته هو سفارتڪاريءَ لاءِ پرعزم آهي ۽ ڳالهين جا دروازا ڪڏهن به بند نه ڪيا آهن بين الاقوامي خبرن جي ايجنسين موجب ايراني پرڏيهي وزارت جي ترجمان

ايراني صدر مسعود پزشڪيان سان پاڪستان، سعودي عرب ۽ ترڪي جا اڳواڻ ملاقات ڪندي

لبيا ۾ آمريڪا جو سفير طلب، صدر ٽرمپ جي توهين آميز بيان تي احتجاج

ڪنهن به اهڙي بيان کي رد ڪريون ٿا، جيڪي عوام جي عزت نفس کي نقصان پهچائي

اسان گڏيل احترام جي بنياد تي آمريڪا سان پنهنجن لاڳاپن جا خواهشمند آهيون: پرڏيهي سفير

طرابلس (اي پي پي) لبيا جي پرڏيهي وزارت طرابلس ۾ مقرر آمريڪي وقتي سفير کي طلب ڪري صدر ڊونلڊ ٽرمپ جي گذريل ڏينهن چونڊ جلسي دوران ڏنل انهن بيانن

دهشتگردن خلاف ڪامياب ڪارروائين تي سيڪيورٽي فورسز کي خراج تحسين پيش ڪريون ٿا: بلاول ڀٽو

پي پي پي چيئرمين بلاول ڀٽو پاران ڊيره اسماعيل خان ۽ بلوچستان ۾ دهشتگردن خلاف ڪامياب ڪارروائين تي سيڪيورٽي فورسز کي خراج تحسين

قلعه سيف الله ۾ دهشتگرد ڪمانڊر جو مارجي وڃڻ سيڪيورٽي فورسز جي موثر ڪارروائين جو ثبوت آهي: پ پ چيئرمين

27 آڪٽوبر 1947ع ڪشميري عوام جي تاريخ جو هڪ المناڪ ۽ ڪارو ڏينهن آهي: وڏو وزير

ڀارتي ظلم، پابندين ۽ انساني حقن جي ڀڃڪڙين باوجود ڪشميري عوام جي حوصلي کي شڪست نٿي ڏئي سگهجي

پيپلز پارٽي جو موقف آهي ته ڪشميري عوام کي پنهنجي مستقبل جو فيصلو ڪرڻ جو پورو حق حاصل آهي

ڪشمير پاڪستان جي شهه رڳ آهي ۽ اسان ڪشميرين جي حقِ خودارادي جي حمايت ڪندا رهنداسين

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي شاهه ڪشمير جي ڪاري ڏهاڙي جي موقعي تي پنهنجي خصوصي پيغام ۾ چيو آهي ته 27 آڪٽوبر 1947ع ڪشميري عوام جي تاريخ جو هڪ المناڪ ۽ ڪارو ڏينهن آهي جڏهن ڀارتي فوجن سرينگر ۾ لهي جمون ۽ ڪشمير تي غير

دوحا: وفاقي وزير جام ڪمال جو قطر جي چيئرمين بزنس ايسو سيئيشن اڳواڻ سان وڌو فوٽو

ٽرمپ جي اسرائيلي عوام کي چونڊن ۾ نيتن ياهو جي حق ۾ ووٽ ڏيڻ جي اپيل

واشنگٽن (مانيٽرنگ ڊيسڪ) آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ اسرائيل ۾ چونڊن کان هڪ ڏينهن اڳ اسرائيلي عوام کي وزيراعظم بينجمن نيتن ياهو جي حق ۾

برازيل جو صدر لوئيزا ناسيو لولاڊاسلوا چوٿون ڀيرو صدر چونڊجي ويو

ريو ڊي جنيرو (اي پي پي) برازيل جو موجوده صدر لوئيزا ناسيو لولاڊاسلوا آچر تي

بقايا 1 روزاني عبرت

جيڪو اڄ 27 آڪٽوبر تي ملهايو پيو وڃي وزيراعظم آفيس جي ميڊيا ونگ پاران جاري بيان موجب وزيراعظم محمد شهباز شريف چيو ته اڄ جو ڏينهن جموں ۽ ڪشمير جي تاريخ جو هڪ افسوسناڪ باب جي شروعات جي ياد ڏياري ٿو جڏهن 79 سال اڳ ڀارتي فوج سرينگر ۾ داخل ٿي ان جا اثر اڄ ۾ خطي تي اونداهي ڇانئو ڦهلائي رکي آهي. ان ڏينهن کان هيستائين جموں ۽ ڪشمير جي عوام کي گڏيل قومن جي سلامتي ڪائونسل جي لاڳاپيل قراردادن ۾ تسليم ٿيل فتح نه ٿيڻ جوڳي خودمختياري جي حق حاصل ڪرڻ کان محروم رکيو ويو آهي هن چيو ته ڀارت جي غيرقانوني قبضي هيٺ جموں ۽ ڪشمير جي عوام بي پناهه مشڪلاتن مصيبتن ۽ ڏاڍ کي منهن ڏنو آهي ان جي باوجود پنهنجي بنيادي حق کي حاصل ڪرڻ جي لاءِ انهن جي جرئت ثابت قدمي ۽ اٽڪ عزم ۾ ڪا گهٽتائي ناهي آئي نسل در نسل ڏني ويندڙ قربانيون آزادي وقار ۽ انصاف حاصل ڪرڻ جي لاءِ انهن جي مستقل جدوجهد جو روشن ثبوت آهي وزيراعظم چيو ته ڀارت ڪشميري عوام جي جائز سياسي اظهار کي دٻائڻ ۽ انهن جي امنگن جي ترجماني ڪندڙ آوازن کي خاموش ڪرائڻ جون مڪروهه ڪوششون جاري رکيون آهن ڪشميري سياسي اڳواڻن ڪارڪنن ۽ انساني حقن جي محافظن جي بدستور ڊگهي قيد ڳڻتي جوڳي آهي اها صورتحال قانوني گهرجن جي پاسداري بنيادي آزادين جو احترام ۽ جموں ۽ ڪشمير جي مجموعي خراب ٿيندڙ حالتن تي عالمي برادري جي وڌيڪ ڌيان جي گهرجائو آهي هن چيو ته 5 آگسٽ 2019ع کان ڀارت والاريل جموں ۽ ڪشمير ۾ هڪطرفي قدمن جو هڪ سلسلو اختيار ڪري رکيو آهي جنهن ۾ بنيادي آزادين تي وسيع پئماني تي پابنديون پڻ هڻيون ويون آهن انهن قدمن ان علائقي جي سياسي قانوني ۽ آبادياتي حيثيت کي متاثر ڪيو آهي جن طرف عالمي سطح تي سنجيده ڌيان جي ضرورت آهي وزيراعظم محمد شهباز شريف چيو ته جموں ۽ ڪشمير بابت پاڪستان جو موقف واضح مستقل ۽ اصولي آهي ڏکڻ ايشيا ۾ پائيدار امن ۽ استحڪام جو قيام جموں ۽ ڪشمير جي تڪرار جي منصفاڻي ۽ پرامن حل کانسواءِ ممڪن نه آهي اهڙو حل جيڪو گڏيل قومن جي سلامتي ڪائونسل جي لاڳاپيل قراردادن ۽ ڪشميري عوام جي امنگن موجب هجي هن چيو ته ان موقعي تي اسين انهن بي شمار ڪشميري مرد ۽ عورتن ۽ ٻارن کي خراج عقيدت پيش ڪريان ٿو جن پنهنجي حق کي حاصل ڪرڻ جي لاءِ عظيم قربانيون ڏنيون آهن انهن جون ڪوششون سدائين ياد رکيون وينديون ڏاڍ ۽ ظلم جي ذريعي ڪشميري عوام جي امنگن کي دٻائي نه ٿو سگهجي وزيراعظم چيو ته ڪشمير بليڪ ڊي جي موقعي تي حڪومت ۽ پاڪستان جي عوام ڀارت جي غيرقانوني قبضي هيٺ جموں ۽ ڪشمير جي عوام سان پنهنجي اٽڪ يڪجهتي جو ورجاءُ ڪري ٿي پاڪستان ڪشميري عوام جي اخلاقي سفارتي ۽ سياسي حمايت جاري رکندو ۽ هر قومي ۽ عالمي فورم تي انهن جي جائز حقن جي لاءِ آواز اٿاريندو رهندو هن دعا ڪئي ته جموں ۽ ڪشمير جي عوام کي پائيدار امن وقار ۽ سلامتي تي ٻڌل مستقبل نصيب ٿئي ۽ انهن جون امنگون بشمول خودمختياري جو حق پورو ٿئي

بقايا 2 روزاني عبرت

ايڪوٽي فريم ورڪ جي قيام لاءِ قائم ڪيل ڪميٽي جي اجلاس جي صدارت ڪندي چيئي اجلاس ۾ ضابطي جاتي سڌارن تجويز ڪيل ٽيڪس فريم ورڪ ۽ ملڪي سرمائي کي متحرڪ ڪرڻ ۽ سيڙپڪاري جا موقعا پيدا ڪرڻ لاءِ جاري قدمن جو جائزو ورتو ويو ناڻي واري وزير مختلف شعبن ۾ ٿيل اڳڀرائي کي ساراهيندي ان ڳالهه تي زور ڀريو ويو ته پاليسي ۽ ضابطاجاتي سڌارن کي عملي سيڙپڪاري جي موقعن ۾ تبديل ڪيو وڃي هن چيو ته هڪ شفاف تجارتي اعتبار سان قابل عمل ۽ سيڙپڪار دوست نظام ملڪي بچت کي پيداواري سرگرمين ڏانهن منتقل ڪرڻ اداره جاتي سيڙپڪاري کي راغب ڪرڻ ۽ نجي شعبي کي قيادت ۾ معاشي ترقي کي هٿي ڏيڻ ۾ اهم ڪردار ادا ڪري سگهي ٿو اجلاس ۾ پاڪستان جي پرائيويٽ ايڪوٽي مارڪيٽ جي امڪانن جو جائزو وٺندي ڪاروباري ادارن کي حاصل ڪرڻ ڪمپنين جي ضم ۽ استحڪام نون منصوبن ۽ موجوده سيڙپڪارن طرفان سيڙپڪاري مان نيڪال جي موقعن تي خيالن جي ڏي وٺ ڪئي وئي. اجلاس ۾ ملڪي اداره جاتي سرمائي کي متحرڪ ڪرڻ تي خاص ڌيان ڏنو ويو جنهن ۾ بينڪن انشورنس ڪمپنين ميوچل فنڊن پينشن اسڪيمن ۽ ترقياتي مالياتي ادارن جي دستياب وسيلا شامل آهن ان کان سواءِ مقامي ڪاروباري ادارن ۽ خانداني آفيسن جي امڪاني شرڪت تي پڻ غور ڪيو ويو ان موقعي تي اسٽيٽ بئنڪ آف پاڪستان پاران تازين ضابطاجاتي تبديلين بابت بريفنگ ڏني وئي جنهن ۾ بئنڪن لاءِ ڪنهن هڪ پرائيويٽ ايڪوٽي فنڊ ۾ سيڙپڪاري جي قابل اجازت واري حد کي 10 سيڪڙو کان وڌائي 20 سيڪڙو ڪرڻ به شامل آهي ٽيڪس جي معاملي تي ڪميٽي پرائيويٽ ايڪوٽي فنڊز لاءِ هڪ واضح مقابلي واري ۽ متوقع ٽيڪس نظام ڳاهڻ جي تجويزن جو جائزو ورتو ناڻي واري وزير لاڳاپيل عالمي ٽيڪس ماڊلز جو جامع جائزو وٺڻ ۽ انهن کي پاڪستان جي معاشي ۽ ضابطاجاتي ماحول سان هم آهنگ ڪرڻ جي ضرورت تي زور ڀريو هن چيو ته تجويز ڪيل ٽيڪس انتظام سان جائز سيڙپڪاري جي حوصلا افزائي ٿيڻ گهرجي پر ان جي ذريعي ٽيڪس کان بچڻ جي غير مناسب موقعا غير ارادي معاشي بگاڙ يا ضابطاجاتي ٽڪراءُ پيدا نه ٿيڻ گهرجن ڪميٽي ان ڳالهه تي به زور ڀريو ته ضابطاجاتي ۽ ٽيڪس سان لاڳاپيل ادارن وچ ۾ هڪ مربوط حڪمت عملي اختيار ڪئي وڃي ته جيئن سيڙپڪاري جي مختلف قسمن ۽ ذريعن لاءِ هڪجهڙا ۽ هم آهنگ اصول جوڙي سگهجن ۽ پرائيويٽ ايڪوٽي مارڪيٽ جي اثرائتي ترقي ممڪن ٿي سگهي. ناڻي واري وزير لاڳاپيل ڌرين کي هدايت ڪئي ته هن وقت تائين حاصل ڪيل اڳڀرائي کي اڳتي وڌايو وڃي، ضابطاجاتي ۽ ٽيڪس بابت التوا ۾ پيل مسئلا حل ڪيا وڃن ۽ ملڪي سرمائي کي متحرڪ ڪرڻ سان گڏ قابل عمل سيڙپڪاري جي موقعن جي نشاندهي تي ڪم تيز ڪيو وڃي ته جيئن قومي پرائيويٽ ايڪوٽي فريم ورڪ تي عملدرآمد طرف اڳڀرائي ممڪن ٿي سگهي

بقايا 3 روزاني عبرت

اسٽيبلشمينٽ ڊويزن واري وفاقي وزير سينيٽر احد چيما چيو آهي ته دوائن جي قيمتن جي تعين ۾ عوامي مفاد حڪومت جي اولين ترجيح آهي ۽ جائز سببن کان سواءِ قيمتن ۾ اضافو ڪنهن به حالت ۾ قابل قبول ناهي قيمتن جو تعين ڪندي وقت عوامي مفاد کي ترجيح ڏني ويندي، دواسازي شعبي ۽ اسپورٽ ڪندڙن لاءِ غير ضروري رڪاوٽون به پيدا نه ڪيون وينديون هن اها ڳالهه سومر ڏينهن هتي ڊرگ ريگيوليٽري اٿارٽي آف پاڪستان (ڊريپ) بابت اجلاس جي صدارت ڪندي چئي اجلاس ۾ دوائن جي قيمتن جي التوا واري ڪيسن ۽ موجوده قيمت جي فارمولي جو جائزو ورتو ويو اجلاس کي بريفنگ ڏيندي عملدارن ٻڌايو ته دوائن جي قيمتن سان لاڳاپيل التوا واري ڪيسن جو جائزو تقريبن مڪمل ٿي چڪو آهي سينيٽر احد چيما هن اڳڀرائي کي ساراهيندي لاڳاپيل اختيارين کي هدايت ڪئي ته انهن ڪيسن کي وڌيڪ ڪارروائي لاءِ اڳتي وڌايو وڃي هن ڪيسن جي جائزي کي مڪمل ڪرڻ جي سلسلي ۾ موسمياتي تبديلي واري وفاقي وزير ڊاڪٽر مصدق ملڪ ۽ ڊريپ عملدارن جي ڪوشش کي به ساراهيو. اجلاس کي ٻڌايو ويو ته صحت واري عالمي اداري جي تجويز ڪيل ٽرائي ويلنٽ فلو ويڪسين مارڪيٽ ۾ ڪافي مقدار ۾ موجود آهي عملدارن موجب عالمي مارڪيٽ ۾ ويڪسين جون قيمتون ضابطي ۾ اچڻ سبب ڊريپ ان بابت هارڊ شپ ڪيس واپس وٺي چڪيو آهي بريفنگ ۾ وڌيڪ ٻڌايو ويو ته ڊريپ دوائن جي قيمتن جي موجوده فارمولي جو جائزو وٺي رهيو آهي ۽ اهڙين شقن جي نشاندهي ڪئي پئي وڃي جيڪي قيمتن جي منصفاڻي ۽ صحيح تعين ۾ رڪاوٽ بڻجي سگهن ٿيون وفاقي وزير احد چيما ڊريپ کي هدايت ڪئي ته دوائن جي قيمتن جي وڌيڪ آزاد ۽ اثرائتي جائزي لاءِ لاڳاپيل ڊيٽا بيسز جي سبسڪرپشنز خريد ڪرڻ جي امڪان تي غور ڪيو وڃي

بقايا 4 روزاني عبرت

موجب، ايراني پرڏيهي وزارت جي ترجمان اسماعيل بقائي صحافين کي ٻڌايو ته

گڏريل ٻن سالن دوران آمريڪا حقيقي ڳالهين ۽ پنهنجون شرطون مڙهڻ جي وچ ۾ فرق ڪرڻ ۾ ناڪام رهيو آهي بقائي موجب، آمريڪي ڌر ڳالهين جي عمل بابت سنجيده ناهي، سندن روبي مان ظاهر ٿئي ٿو ته هو ڳالهين کي باهمي سمجهڻ (mutual understanding) جي ذريعي طور نه پر پنهنجون شرطون مڃرائڻ جي هڪ اوزار طور ڏسن ٿا.

بقايا 5 روزاني عبرت

ناڻي جي بجيٽ ۽ آبادگارن جي آمدنيءَ ۾ واڌ ۾ مدد ملندي هڪ بيان ۾ سينيئر وزير شرجيل انعام ميمڻ چيو ته سنڌ ۾ سرنهن جي پوک جو رقبو 51 هزار 870 هيڪٽرن مان وڌي 61 هزار 165 هيڪٽر ٿي ويو آهي. جڏهن ته ڪينولا جي پوک ۾ به واڌ رڪارڊ ڪئي وئي آهي سنڌ جي هيٺاهين وارن علائقن ۾ سرنهن جي پوک کي هٿي وٺرائڻ جا وسيع موقعا موجود آهن جن مان فائدو وٺي زرعي پيداوار ۾ وڌيڪ واڌ ڪري سگهجي ٿي هن چيو ته سنڌ حڪومت آبادگارن جي مالي مدد، زرعي خرچن ۾ گهٽتائي ۽ مقامي زرعي پيداوار وڌائڻ لاءِ عملي قدم کڻي رهي آهي آبادگارن کي مالي مدد فراهم ڪرڻ، ٻاڻ تي سبسڊي، جديد زرعي مشينريءَ جي واڌاري ۽ آبپاشيءَ جي وسيلن جي اثرائتي استعمال کي حڪومت جي اولين ۾ شامل ڪيو ويو آهي سينيئر وزير شرجيل انعام ميمڻ چيو ته بينظير هاري ڪارڊ ذريعي آبادگارن کي مالي مدد ڏني پئي وڃي، جڏهن ته آبادگارن لاءِ 14.9 ارب رپين جي اضافي امدادي پيڪيج تحت ڊي اي پي ٻاڻ تي سبسڊي پڻ ڏني پئي وڃي سنڌ حڪومت آبادگارن جي سهائتا، زرعي شعبي کي مضبوط بڻائڻ ۽ مقامي پيداوار ۾ واڌ لاءِ پنهنجا قدم جاري رکندي، ته جيئن هاري خوشحال ٿين ۽ ملڪ کاڌي جي تيل جي درآمدات تي دارومدار گهٽائي سگهي.

بقايا 6 روزاني عبرت

ڪئي جنهن دوران گلگت بلتستان جي سياسي صورتحال انتظامي معاملن ۽ عوام کي درپيش مسئلن تي تفصيلي ڳالهه ٻولهه ڪئي وئي ملاقات دوران وڏي وزير امجد حسين ايڊووڪيٽ پيپلز پارٽيءَ جي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداريءَ کي گلگت بلتستان جي موجوده انتظامي صورتحال حڪومتي ڪارڪردگي ۽ عوامي مسئلن جي حل لاءِ کنيل قدمن بابت تفصيلي بريفنگ ڏني ان موقعي تي گلگت بلتستان جي سياسي صورتحال ۽ علائقي ۾ عوام کي بنيادي سهولتون فراهم ڪرڻ سميت مختلف انتظامي معاملن تي پڻ خيالن جي ڏي وٺ ڪئي وئي. وڏي وزير امجد حسين ايڊووڪيٽ بلاول ڀٽو زرداريءَ کي علائقي جي عوام کي درپيش مسئلن انهن جي حل لاءِ جاري ڪوششن ۽ حڪومتي قدمن بابت آگاهه ڪيو ملاقات ۾ گلگت بلتستان جي مجموعي صورتحال جو جائزو وٺندي عوام جي مسئلن جي حل ۽ علائقي ۾ انتظامي معاملن کي وڌيڪ بهتر بڻائڻ بابت پڻ خيالن جي ڏي وٺ ڪئي وئي. ٻئي پاسي پ پ پ جي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري سان بلاول هائوس ڪراچي ۾ وزير محنت افرادي قوت ۽ سماجي تحفظ واري صوبائي وزير سعيد غني سان پڻ ملاقات ڪئي.

بقايا 7 روزاني عبرت

تڪميل ۽ تعميراتي ڪمن جو معيار يقيني بڻائڻ لاءِ انهن منصوبن جي پاڻ نگراني ڪري رهيو آهيان شهرين کي پيش ايندڙ ڏکيائين جو احساس آهي ۽ اسان جي ڪوشش آهي ته ترقياتي ڪم جلد مڪمل ڪري عوام کي بهتر سفري سهولتون فراهم ڪيون وڃن اهڙن خيالن جو اظهار هن لياري ۾ تعمير هيٺ مرزا آدم خان روڊ جي دوري دوران ڪيس جتي انجنيئرنگ ڪاٽي جي آفيسرن ڪيس جاري ترقياتي ڪمن جي اڳڀرائي بابت بريفنگ ڏني ميئر ڪراچي بئريسٽر مرتضيٰ وهاب چيو ته مرزا آدم خان روڊ لياري جي اهم رستن مان هڪ آهي جنهن تان روزانو هزارين شهري گذرن ٿا. هن روڊ جي بحاليءَ سان علائقي جي رهواسين کي آڇ وچ ۾ سهولت ملندي ۽ ٽريفڪ جي رواني بهتر بڻائڻ ۾ مدد ملندي هن ٻڌايو ته روڊ جي ڇهن ڪلوميٽرن ڊگهي حصي جي بحاليءَ جو ڪم جاري آهي ۽ هينئر تائين لڳ ڀڳ 70 سيڪڙو ڪم مڪمل ٿي چڪو آهي، جڏهن ته باقي حصي تي پيور بلاڪ لڳائڻ سميت بين ڪمن کي به تيزيءَ سان مڪمل ڪرڻ جون هدايتون ڏنيون ويون آهن هن چيو ته اسان جي ڪوشش آهي ته مرزا آدم خان روڊ جي باقي حصي تي پيور بلاڪ لڳائڻ جو ڪم ايندڙ هڪ مهيني اندر مڪمل ڪيو وڃي، جيئن شهرين کي جلد کان جلد بهتر ۽ محفوظ سفري سهولتون فراهم ڪري سگهجن لاڳاپيل آفيسرن کي هدايت ڪئي وئي آهي ته تعميراتي ڪم مقرر ڪيل معيار موجب مڪمل ڪيا وڃن ۽ منصوبي جي تڪميل ۾ غير ضروري دير کان پاسو ڪيو وڃي ميئر ڪراچي چيو ته ترقياتي منصوبن جي معيار تي ڪنهن به قسم جي سودبازي نه ڪئي ويندي لاڳاپيل آفيسر ڪم جي رفتار سان گڏ تعميراتي معيار تي به خاص ڌيان ڏين هن واضح ڪيو ته ترقياتي ڪمن جي نگرانيءَ جو مقصد اهو يقيني بڻائڻ آهي ته عوامي وسيلن جو صحيح استعمال ٿئي ۽ شهرين کي انهن منصوبن جا فائدا جلد حاصل ٿين شهر جي مختلف علائقن ۾ جاري منصوبن جو جائزو وٺڻ جو سلسلو به ان ئي مقصد تحت جاري آهي، جيئن موقعي تي ڪمن جي اڳڀرائي جو جائزو وٺي ضروري هدايتون ڏئي سگهجن ميئر ڪراچي بئريسٽر مرتضيٰ وهاب چيو ته ڪراچيءَ جي ترقيءَ ۽ شهرين کي بنيادي سهولتون فراهم ڪرڻ اسان جي ترجيحن ۾ شامل آهي لياري هجي يا ملير شهر جي سمورن علائقن ۾ بنا ڪنهن فرق جي ترقياتي ڪم جاري رکڻ چاهيون ٿا، جيئن هر علائقي جي رهواسين کي بهتر رستا ۽ معياري بلدياتي سهولتون فراهم ڪري سگهجن پاڪستان پيپلز پارٽي عوامي خدمت تي يقين رکي ٿي ۽ ڪراچيءَ جي تعمير ۽ ترقيءَ لاءِ پنهنجون ڪوششون جاري رکندي.

بقايا 8 روزاني عبرت

ڏهاڙي جي حوالي سان سنڌ حڪومت جي ترجمان سعدير جاويد، سميتا افضل، سيده تحسين عابدي، سُڪدير هميٿائي ۽ مصطفيٰ بلوچ سان گڏ ڪاري پٽي ٻڌي پريس ڪانفرنس ڪئي سنڌ حڪومت جي ترجمان سعدير جاويد چيو ته 27 آڪٽوبر کي يوم سياهه ڪشمير طور ملهائڻ جو مقصد ڪشميري عوام سان يڪجهتي جو اظهار ڪرڻ آهي سڄي پاڪستان ۾ يوم سياهه ملهايو پيو وڃي، ڪشميري عوام اڄ به حق خودارادي لاءِ جدوجهد ڪري رهيو آهي ڀارت پاڻ کي سيڪيولر ملڪ چوي ٿو پر اتي مسلمانن سميت ٻين اقليتن کي نشانو بڻايو پيو وڃي ڀارت ۾ ڪشمير کان مڻي پور تائين اقليتن کي نشانو بڻائڻ جون شڪايتون سامهون اچي رهيون آهن هن چيو ته پاڪستان پيپلز پارٽي ڪشمير کي پاڪستان جي شهه رگ سمجهي ٿي شهيد ذوالفقار علي ڀٽو گڏيل قومن ۾ ڪشمير جو مقدمو وڙهيو ۽ ان کي پاڪستان جي شاهه رگ قرار ڏنو هو پاڪستان پيپلز پارٽي هميشه عالمي فورمن تي ڪشميري عوام جي حق ۾ آواز اٿاريو آهي شهيد ذوالفقار علي ڀٽو شهيد بينظير ڀٽو صدر آصف علي زرداري ۽ چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري هر عالمي فورم تي ڪشمير جو مقدمو وڙهيو يوم سياهه ڪشمير جي موقعي تي سڄي سنڌ ۾ احتجاجي پروگرام منعقد ڪيا ويندا. سڄي سنڌ ۾ يوم سياهه ملهايو ويندو ۽ مختلف پروگرام منعقد ڪيا ويندا. يوم سياهه ڪشمير جي سلسلي ۾ سڄي صوبي ۾ احتجاجي سرگرمين جو بندوبست ڪيو ويو آهي سنڌ حڪومت جي ترجمان سميتا افضل چيو ته پاڪستان پيپلز پارٽي هميشه ڪشميري ڀائرن ۽ ڀينرن سان گڏ بيٺي رهي آهي ڪشميري عوام جي تڪليفن ۽ پريشانين ۾ سندن سان گڏ آهيون. يوم سياهه ڪشمير جي موقعي تي سنڌ حڪومت ۽ پيپلز پارٽي مختلف احتجاجي سرگرمين جو پروگرام ترتيب ڏنو آهي. يوم سياهه ڪشمير جي پروگرام جي شروعات هڪ منٽ جي خاموشي سان ڪئي ويندي. يوم سياهه ڪشمير جي سلسلي ۾ پيپلز چورنگي کان مزار قائد تائين ريلي ڪڍي ويندي، جنهن جي اڳواڻي صوبائي وزير ناصر حسين شاهه ۽ سعيد غني ڪندا. يوم سياهه ڪشمير جي پروگرام ۾ آل پارٽيز حريت ڪانفرنس جي اڳواڻ محمد شڪيل دار پڻ خطاب ڪندو سنڌ حڪومت جي ترجمان سيده تحسين عابدي چيو ته يوم سياهه ڪشمير صرف سوڳ جو ڏينهن ناهي پر عالمي ادارن ۽ تنظيمن جي ضمير کي لوڏڻ جو ڏينهن پڻ آهي ڪشمير ۾ انساني حقن جي خلاف ورزين جي باوجود عالمي ادارن جي قراردادن تي عمل درآمد ناهي ڪيو ويو عالمي ادارن کي اپيل آهي ته ڪشمير بابت منظور ٿيل قراردادن تي عمل درآمد يقيني بڻايو وڃي جيستائين عالمي ادارا مظلومن کي انصاف فراهم نه ڪندا ته دنيا انهن ادارن تي ڀروسو نه ڪندي. هن چيو ته شهيد بينظير ڀٽو صدر

آصف علي زرداري ۽ بلاول ڀٽو زرداري هر فورم تي ڪشميري عوام جي حقن جي حمايت ڪئي پاڪستان پيپلز پارٽي هميشه ڪشميري عوام جي حق خودارادايت جي حمايت ڪئي آهي يوم سياهه ڪشمير جي موقعي تي عوام ۾ ڪاريون پٽيون پڻ ورهايون وينديون ڪراچي وانگر حيدرآباد ۾ پڻ يوم سياهه ڪشمير جي موقعي تي هڪ منٽ جي خاموشي اختيار ڪئي ويندي سنڌ حڪومت جي ترجمان مصطفيٰ بلوچ چيو ته يوم سياهه ڪشمير جو احتجاج پرامن انداز ۾ ملهائڻ جي ڪوشش ڪنداسين عالمي برادري تائين اهو پيغام پهچائڻو آهي ته ڪشميري عوام اڪيلو ناهي پاڪستان جو هر شهري سندن سان گڏ آهي ڪشمير ۾ انٽرنيٽ جي بندش ۽ بنيادي انساني حقن کان محرومي تي خاموش نٿا ويهي سگهون پاڪستان پيپلز پارٽي هميشه ڪشميري عوام سان گڏ بيٺي رهي آهي ۽ ايندڙ وقت ۾ به گڏ رهندي سنڌ حڪومت جي ترجمان سُڪديو هميٿائي چيو ته ڀارت دنيا جي سڀ کان وڏي جمهوريت هجڻ جي دعويٰ ڪري ٿو پر ڪشمير ۾ انساني حقن جي صورتحال تي سوال اٿاريا پيا وڃن والاريل ڪشمير کي هڪ ڪليل جيل ۾ تبديل ڪيو ويو آهي اتي لکين ڀارتي فوجي مقرر آهن والاريل ڪشمير ۾ هر ستن شهرين لاءِ هڪ ڀارتي فوجي مقرر هجڻ جي دعويٰ ڪئي وڃي ٿي نريندر مودي جي دور ۾ فالس فليگ آپريشنز ذريعي مسلمانن کي نشانو بڻائڻ ۽ مذهبي نفرت پکيڙڻ جا الزام آهن. ڀارت تي ڪشمير ۾ پنهنجي قبضي کي برقرار رکڻ لاءِ مذهبي نفرت کي هوا ڏيڻ جا پڻ الزام آهن ڀارت ۾ ڏهن ڏينهن دوران مسلم اقليت کي نشانو بڻائڻ جا 64 واقعا پيش اچڻ جي دعويٰ ڪئي وئي آهي 2019 جي بالاڪوٽ واقعي کانپوءِ ڀارت ۾ مسلم اقليتن ۽ ڪشميرين جي خلاف ڪاررواين ۾ اضافي جي دعويٰ ڪئي وئي آهي. آمريڪي ڪميشن برائي بين الاقوامي مذهبي آزادي پنهنجي رپورٽ ۾ ڀارت ۾ مذهبي آزادي جي صورتحال تي خدشن جو اظهار ڪيو آهي. ڀارت ۾ مذهبي آزادي جي خلاف ورزين ۽ ڪشمير ۾ انساني حقن جي صورتحال تي عالمي سطح تي آواز اٿاريو پيو وڃي هن چيو ته سنڌ حڪومت سياڻي يوم سياهه ڪشمير ملهائيندي ۽ ڪشميري عوام سان يڪجهتي جي اظهار لاءِ احتجاج ڪيو ويندو

بقايا 9 روزاني عبرت

انويسٽيگيشن ايجنسي (اين سي سي آءِ اي) جي آفيسر جي نامزدگيءَ جو نوٽيفڪيشن جاري ڪيو ويو آهي اين سي سي آءِ اي پاران سنڌ جي ڳهرو کاتي کي جوابي خط موڪلي ڊپٽي ڊائريڪٽر شهزاد اڪبر کي گڏيل جاچ ٽيم ۾ اداري جو نمائندو نامزد ڪرڻ بابت آگاهه ڪيو ويو آهي خط موجب شهزاد اڪبر سنڌ حڪومت پاران جوڙيل گڏيل جاچ ٽيم ۾ اين سي سي آءِ اي جي نمائندگي ڪندو ۽ ڪيس جي جاچ ۾ ٽيم سان مڪمل سهڪار ڪندو اين سي سي آءِ اي پاران مير رضا قتل ڪيس جي جاچ دوران ڊجيٽل فرانزڪس، موبائل فونن جي ڊيٽا جي جنچ‌ڇاڻ ۽ ٻين ٽيڪنيڪي معاملن ۾ جاچ ٽيم کي مدد فراهم ڪئي ويندي ان کان علاوه مير رضا جي اسمارٽ واچ جي فني ۽ ڊجيٽل جاچ ۾ پڻ اين سي سي آءِ اي پاران سهڪار ڪيو ويندو جنهن ذريعي ڪيس سان لاڳاپيل اهم معلومات ۽ ڊجيٽل ثبوتن جي جنچ‌ڇاڻ ۾ مدد ملڻ جي اميد آهي گڏيل جاچ ٽيم ۾ اين سي سي آءِ اي جي آفيسر جي شموليت جو مقصد جديد ٽيڪنالاجي ۽ ڊجيٽل ثبوتن جي مدد سان ڪيس جي جاچ ۾ سهڪار فراهم ڪرڻ آهي

بقايا 10 روزاني عبرت

ڊي آءِ جيز هيڊڪوارٽرز فنانس ۽ اي آءِ جيز فنانس ۽ ايڊمن ويڊيو لنڪ ذريعي شرڪت ڪئي ڊي آءِ جي سکر ناصر آفتاب خان ۽ ڊي آءِ جي لاڙڪاڻو شيراز نذير پاران لاڳاپيل ضلعن خاص طور ڪچي وارن علائقن ۾ امن امان جي مجموعي صورتحال ڌوڙهاري عنصرن خلاف پوليس ڪاررواين ۽ امن جي قيام لاءِ کنيل قدمن بابت تفصيلي بريفنگ ڏني وئي اجلاس ۾ ڪچي وارن علائقن ۾ قائم پوليس چوڪين پوليس جي بنيادي ڍانچي گاڏين افرادي قوت ۽ موجود سهولتن جو جائزو ورتو ويو جڏهن ته پوليس جي آپريشنل صلاحيتن کي وڌيڪ بهتر بڻائڻ لاءِ گهربل وسيلن ۽ ضرورتن تي پڻ خيالن جي ڏي وٺ ڪئي وئي آءِ جي سنڌ جاويد عالم اوڍو پاران ضلعي گهوٽڪي جي علائقي راونتي ۾ ڪن ڏينهن واري شهيد محترمه بينظير ڀٽو راونتي امن اسپورٽس فيسٽيول جي ڪامياب ۽ پرامن انعقاد تي سنڌ حڪومت، وفاقي سول ۽ حساس ادارن ضلعي انتظاميا سنڌ پوليس ۽ پاڪستان رينجرز سنڌ جي ڪوشش کي ساراهيو ويو ان موقعي تي آءِ جي سنڌ جاويد عالم اوڍو ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته ڊي آءِ جي سکر ايس ايس پي گهوٽڪي ۽ پوري پوليس ٽيم کي اسپورٽس فيسٽيول جي پرامن منظم ۽ شاندار انعقاد تي شاباس ڏيان ٿو" ڪچي وارن علائقن ۾ امن امان جي بحالي سنڌ پوليس ۽ ٻين قانون لاڳو ڪندڙ ادارن جي مسلسل محنت، پيشهورانه صلاحيتن ۽ گڏيل حڪمت عملي جو نتيجو آهي هن چيو ته سنڌ حڪومت جي ڀرپور سهڪار ۽ قانون لاڳو ڪندڙ ادارن جي گڏيل تعاون سان ڪچي وارن علائقن ۾ امن جي بحالي لاءِ نمايان اڳڀرائي ممڪن ٿي آهي ڪچي وارن علائقن ۾ امن جي بحالي اسان جي شهيدن جي عظيم قربانين غازين جي جرئت ۽ بهادري ۽ پوليس جوانن جي اٽڪ محنت جو نتيجو آهي انهن قربانين کي ڪڏهن به وساري نٿو سگهجي آءِ جي وڌيڪ چيو ته راهون هاڻي اڳ جي ڀيٽ ۾ وڌيڪ محفوظ ۽ پرامن آهن. جنهن جو اعتراف ملڪ جي واپاري برادري پڻ ڪيو آهي. سنڌ حڪومت ۽ سنڌ پوليس ڪچي جي عوام سان ڪيل واعدو پورو ڪندي علائقي ۾ امن امان جي بحالي ۽ عوام جي جان ۽ مال جي تحفظ کي يقيني بڻايو آهي اسان ان عزم جو اظهار ڪريون ٿا ته ڪچي وارن علائقن ۾ قائم ٿيل امن کي هر صورت ۾ برقرار رکيو ويندو ۽ ڪنهن کي به امن امان جي صورتحال خراب ڪرڻ جي اجازت نه ڏني ويندي. ڪچي وارن علائقن ۾ پائيدار امن جي قيام لاءِ پوليس جي بنيادي ڍانچي کي وڌيڪ مضبوط بڻائڻ ضروري وسيلن جي فراهمي ۽ لاڳاپيل ادارن وچ ۾ اثرائتي رابطي کي يقيني بڻايو وڃيءَ جي چيو ته راندين سميت مثبت سماجي سرگرمين امن پائيداري، گڏيل هم آهنگي ۽ صحتمند معاشري جي واڌاري ۾ اهم ڪردار ادا ڪن ٿيون

بقايا 11 روزاني عبرت

ڪرڙيون پونديون ملڪ جي ضرورت پوري ڪرڻ ڪانپوءِ جيڪڏهن اهي ٻاهرين ملڪن ۾ روزگار حاصل ڪن ٿا ته ان عمل کي

نمبر: SO (IIR-I) M-823/2014

سنڌ حڪومت
ڪاليج ايجوڪيشن ڊپارٽمينٽ

تاريخ: 16 آڪٽوبر 2026ع

مسٽر محمد عبدالله،
ليڪچرار اسلامڪ اسٽڊيز (BPS-17)،
گورنمينٽ اسلاميه آرٽس اينڊ ڪامرس ڪاليج نمبر 2،
ڪراچي.

عنوان: فائنل شوڪاز نوٽيس

جڏهن ته توهان، مسٽر محمد عبدالله، ليڪچرار اسلامڪ اسٽڊيز (BPS-17)، گورنمينٽ اسلاميه آرٽس اينڊ ڪامرس ڪاليج نمبر 2، ڪراچي کي تاريخ 11-09-2026 تي سبب شوڪاز نوٽيس جاري ڪيو ويو هو.

2. جڏهن ته توهان، مسٽر محمد عبدالله اڄ تائين شوڪاز نوٽيس جو جواب جمع نه ڪرايو آهي ۽ لڳاتار سرڪاري ملازمت کان غير حاضر رهيا آهيو، جيڪو بدسلوڪي ۽ ضابطن جي خلاف ورزي جي زمري ۾ اچي ٿو.

3. تنهنڪري، مان هن نوٽيس ذريعي توهان کي آگاهه ڪريان ٿو ته سنڌ سول سرونٽس (اهليت ۽ نظم و ضبط) ضابطا، 1973 جي ضابطي 4(1)(b)(iii) تحت توهان تي "ملازمت مان برطرفي" جي وڏي سزا لاڳو ڪرڻ جي تجويز آهي.

4. توهان، مسٽر محمد عبدالله کي هدايت ڪجي ٿي ته هن فائنل شوڪاز نوٽيس وصول ٿيڻ جي ستن (07) ڏينهن اندر پنهنجو جواب جمع ڪرايو. جيڪڏهن توهان جواب جمع ڪرائڻ ۾ ناڪام رهيا ته مٿي ذڪر ڪيل وڏي سزا توهان تي لاڳو ڪئي ويندي.

5. توهان اهو پڻ واضح ڪري سگهو ٿا ته ڇا توهان ذاتي طور تي پيش ٿي ٻڌڻ چاهيو ٿا.

(نديم الرحمٰن ميمڻ)
سيڪريٽري
۽ مجاز آفيسر

WORK FOR SINDH www.iworkforsindh.com JOB PORTAL BY INFORMATION DEPARTMENT INF/KRY/4680/2026

روزاني عبرت

ايڊيٽوريل

ڪروم بڪس جي ورچ ۾ تعليمي تبديليءَ جون گهرجون
صفحو 4

مير اعظم علي ٽالپر
’اين ايونگ اِن پيرس‘
صفحو 4

امريڪا، اسرائيل، برازيل ۽ سربيا ۾ چونڊون
اسد حبيب
صفحو 4

رميش راجا
علم جا ڏيئا ٻاريندڙ استاد مولا بخش ٿاريجو جي شخصيت!
صفحو 4

لطيف آباد جي شاهه لطيف ٽائون جي ملازمن جو بااثر خانگي ماڻهو خلاف احتجاجي مظاهرو

بااثر خانگي ماڻهو پاران ٽائون جي سرڪاري ڪمن ۽ ٺيڪن ۾ غيرقانوني مداخلت خلاف مظاهرو ڪيو ويو

شاهه لطيف ٽائون جا سرڪاري معاملا تحريڪ انصاف سان لاڳاپيل ڪليم خانزادي ذريعي هلايا پيا وڃن: ملازم

ٽائون جا ٺيڪا سيپرا جي ضابطن جي ڀڃڪڙي ڪندي من پسند ماڻهن کي ڏنا ويا آهن، نوٽيس وٺي اعليٰ سطحي جاچ ڪرائي وڃي

حيدرآباد (اسٽاف رپورٽر) تعلقي لطيف آباد جي شاهه لطيف ٽائون جي ملازمن بااثر خانگي ماڻهو پاران ٽائون جي سرڪاري ڪمن ۽ ٺيڪن ۾ غيرقانوني مداخلت خلاف غلام محمد قريشي، عامر ناڇڻ ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ ڪالهه حيدرآباد پريس ڪلب اڳيان احتجاجي مظاهرو ڪري نعريبازي ڪئي ۽ پڌلي کي باهه ڏئي ساڙيو. جڏهن ته احتجاج ۾ يڪجهتيءَ جي اظهار طور مختلف ٽائونن جا ملازم پڻ احتجاج ۾ شامل ٿيا. ان موقعي تي اڳواڻن الزام هنيو ته شاهه لطيف ٽائون جا سرڪاري معاملا هڪ غير لاڳاپيل خانگي شخص ۽ تحريڪ انصاف سان لاڳاپيل ڪليم خانزادي ذريعي هلايا پيا وڃن جنهن سبب ٽائون جي حقيقي ملازمن لاءِ مسئلا پيدا ٿي رهيا آهن. هنن چيو ته ملازمن جون بنا جواز بدليون ڪيون پيون وڃن ۽ کين مختلف طريقن سان پريشان ڪيو پيو وڃي. ملازمن وڌيڪ الزام هنيو ته ٽائون جا ٺيڪا سيپرا جي ضابطن جي ڀڃڪڙي ڪندي من پسند ماڻهن کي ڏنا ويا آهن. هنن چيو ته ٽائون چيئرمين ۽ ٻين لاڳاپيل اختيارين کي شڪايتون ڪرڻ باوجود مسئلن جو ڪو به تدارڪ نه ٿيڻ سبب کين احتجاج جو رستو اختيار ڪرڻو پيو آهي.

حيدرآباد شاهه لطيف ٽائون جا ملازم بااثر خلاف احتجاجي مظاهرو ڪري رهيا آهن

ملڪ ۾ سيمينٽ جي ريٽيل قيمتن ۾ گڏريل هفتي گهٽتائي جو رجحان رهيو

اسلام آباد (اي پي پي) ملڪ ۾ سيمينٽ جي في ٻوري جي ريٽيل قيمت ۾ گذريل هفتي دوران اترين علائقن ۾ 0.47 سيڪڙو جي لاٿ رهي جڏهن ته ڏاکڻين علائقن ۾ 0.12 سيڪڙو جو اضافو رڪارڊ ڪيو ويو. پاڪستان جي انگن اکرن واري اداري طرفان جاري ڪيل هفتيوار رپورٽ مطابق 22 آڪٽوبر تي ختم ٿيل هفتي دوران ملڪ جي اترين شهرن ۽ علائقن ۾ سيمينٽ جي في ٻوري جي ريٽيل قيمت 1,611 روپيا رڪارڊ ڪئي وئي، جيڪا گذريل هفتي جي ڀيٽ ۾ 0.47 سيڪڙو گهٽ آهي. گذريل هفتي دوران اترين علائقن ۾ سيمينٽ جي في ٻوري جي قيمت 1,619 روپيا هئي. رپورٽ مطابق جائزي هيٺ هفتي دوران ملڪ جي ڏاکڻين شهرن ۽ علائقن ۾ سيمينٽ جي في ٻوري جي ريٽيل قيمت 1,571 روپيا رڪارڊ ڪئي وئي، جيڪا گذريل هفتي 1,569 روپين جي ڀيٽ ۾ 0.12 سيڪڙو وڌيڪ آهي. انگن اکرن مطابق گذريل هفتي اسلام آباد ۾ سيمينٽ جي في ٻوري جي ريٽيل [illegible]

مسوريڙي ۽ ڀرپاسي جي علائقن ۾ اٽي جي اگهه ۾ رڪارڊ اضافو

دڪانن تي اٽو 150 روپين کان وٺي 180 روپيا في ڪلو تائين وڪرو ٿيڻ لڳو

اٽي جي اگهن ۾ گهڻي واڌ سبب غريب ۽ پورهيت طبقو ٻن ويلن جي ماني لاءِ پريشان

مسوريڙي (ن ع) مسوريڙي ۽ ڀرپاسي جي علائقن ۾ اٽي جي قيمتن کي پَر لڳي ويا آهن جنهن ڪانپوءِ اٽو 150 روپين کان وٺي 180 روپيا في ڪلو تائين وڪرو ٿيڻ لڳو [illegible] ان سڄي صورتحال تي خاموش تماشائي بڻيل آهي جنهن ڪري ذخيرا اندوز ۽ مهانگائي ڪندڙن کي کليل ڇوٽ ملي وئي آهي. شهر جي پورهيتن ۽ مسڪين عوام [illegible]

پيپلز پارٽيءَ جي 18 سالن جي اقتداري دور باوجود ميهڙ شهر جا بنيادي مسئلا حل نه ٿي سگهيا

ميهڙ واسي پيئڻ جي صاف پاڻي، صفائي، صحت، تعليم، ترقياتي ڪمن ۽ جهڙين بنيادي سهولتن کان محروم

شهر جي سنگين مسئلن جي حل لاءِ شهري اتحاد ميهڙ جي سڏ تي 44 هين ڏينهن به احتجاجي ريلي ڪڍي وئي

ڪالونيون، گهٽيون ۽ محلا گندگيءَ جي ور چڙهيل آهن، روڊ رستا کنڊرات بڻيل آهن ۽ شهر ۾ خاطرخواهه ترقياتي ڪم نظر نٿا اچن: شهري

ميهڙ (ن ع) پيپلز پارٽيءَ جي 18 سالن جي اقتداري دور باوجود ميهڙ جا شهري پيئڻ جي صاف پاڻي، صفائي، صحت، تعليم، ترقياتي ڪمن ۽ جهڙين بنيادي سهولتن کان محروم بڻيل آهن. شهر جي سنگين مسئلن خلاف شهري اتحاد ميهڙ جي سڏ تي 44 هين ڏينهن به احتجاجي ريلي ڪڍي وئي، جنهن ۾ مظاهرين دهل شرنايون وڄائي، گيڙيون ڪڍي ۽ ٻانهن تي ڪاريون پٽيون ٻڌي انوکو احتجاج ڪيو جڏهن ته چونڊيل نمائندن ۽ تعلقي توڙي ضلعي انتظاميا خلاف سخت نعريبازي ڪئي وئي. شهري اتحاد ميهڙ جي چيئرمين نياز علي برڙو، پي ٽي آءِ تعلقي صدر محمد ايوب ڪوسو، قومي عوامي تحريڪ جي اڳواڻ ايڊووڪيٽ مير ڪوسو، لاڙڪاڻو هاءِ ڪورٽ بار جي وڪيل عابد حسين ڪلهوڙو، وڪيل حافظ منظور چانڊيو، محمد اسماعيل بروهي، عبدالمجيد مهيسر، محمد هاشم برڙو، فتاح شاهه، زبير سمون، نبيل پنهور ۽ ٻين جي اڳواڻيءَ ۾ هيلو چوڪ کان گهنٽا گهر چوڪ ۽ پيادل مارچ ڪيو ويو، جنهن ۾ سياسي، سماجي ۽ واپاري اڳواڻن، سول سوسائٽيءَ جي نمائندن، دڪاندارن، چونڊيل ڪائونسلرن ۽ سوين شهرين شرڪت ڪئي. ان موقعي تي مظاهرين چيو ته شهر ۾ واٽر سپلاءِ جو نظام تباهه، فلٽر پلانٽ ناڪارا ۽ پاڻيءَ جون لائينون هنڌان هنڌان ٽٽل آهن جنهن سبب شهرين کي پيئڻ جي صاف پاڻيءَ لاءِ سخت تڪليفون برداشت ڪرڻيون پئجي رهيون آهن. ڪالونيون، گهٽيون ۽ محلا گندگيءَ جي ور چڙهيل آهن، روڊ رستا کنڊرات بڻيل آهن ۽ شهر ۾ خاطرخواهه ترقياتي ڪم نظر نٿا اچن. هنن چيو ته اسپتالن ۾ مريض دوائن لاءِ پريشان آهن، مختلف شعبا غيرفعال بڻيل آهن، بدامني وڌڻ سبب شهرين جو جيئڻ جنجال بڻجي ويو آهي. جڏهن ته سرڪاري تعليمي ادارن کي خانگي حوالي ڪرڻ بجيٽ جي مبينا هڙپ ۽ مونو ٽيڪنيڪل ڪاليج بند ڪري زيبٽيڪ حوالي ڪرڻ جهڙن قدمن سان شهر جي مستقبل کي نقصان پهچايو پيو وڃي. مظاهرين سخت احتجاج ڪندي چيو ته ميهڙ مسئلن جو ڳڙهه بڻجي چڪو آهي پر چونڊيل نمائندا ۽ انتظاميا عوام جي ڏاتهن ٻڌڻ لاءِ تيار ناهن. هنن الزام هنيو ته تعلقي ۽ ضلعي انتظاميا جي مبينا ملي ڀڳت سان ماهوار ڪروڙين روپين جي بجيٽ خرچ ٿيڻ باوجود شهر ۾ بنيادي سهولتن جو ڏڪار آهي جڏهن ته شهري 44 ڏينهن کان احتجاج ڪري رهيا آهن پر ذميوار ڌرين جي ڪن تي جونءِ به نٿي چري. هنن مطالبو ڪيو ته ميهڙ ۾ فوري طور امن امان بحال ڪري شهرين کي صاف پيئڻ جو پاڻي فراهم ڪيو وڃي، واٽر سپلاءِ ۽ فلٽر پلانٽ بحال، ٽٽل لائينون مرمت، گندگيءَ جو خاتمو، روڊ رستا تعمير، اسپتالن ۾ دوائن جي فراهمي يقيني، سرڪاري تعليمي ادارن جي بجيٽ ۽ ڪارڪردگيءَ جي شفاف جاچ ڪرائي مونو ٽيڪنيڪل ڪاليج بحال ڪيو وڃي. شهري اتحاد اڳواڻن چتاءُ ڏنو ته ميهڙ جي بنيادي مسئلن کي وڌيڪ نظرانداز ڪيو ويو ته احتجاجي تحريڪ کي وڌيڪ منظم ۽ سخت ڪيو ويندو، عوام پنهنجي حقن تان هٿ نه کڻندو ۽ مسئلن جي عملي حل تائين روزاني احتجاج جاري رهندو.

ميهڙ: پيپلز پارٽيءَ جي 18 سالن جي اقتداري دور باوجود ميهڙ جا بنيادي مسئلا حل نه ٿيڻ خلاف شهري ريلي ڪڍي رهيا آهن

مورو ۾ بزم صوفيائي سنڌ پاران تاريخدان رسول بخش ڪڇيرائي جي سالگره ملهائي وئي

مورو (ن ع) بزم صوفيائي سنڌ پاران سنڌ [illegible]

ٽنڊو ڳوٺ قومپرست اڳواڻ ڪامريڊ دودو ديشي ۽ ٻيا حاضري ڀري درگاهه تي چادر چاڙهي رهيا آهن

ٽنڊو ڳوٺ لڳ سائين محبڻ شاهه جو ساليانو ميلو پڄاڻي تي پهتو

قومپرست اڳواڻ ڪامريڊ دودو ديشي ٻين اڳواڻن حاضري ڀري، درگاهه تي چادر چاڙهي

ميلي دوران ٽن ڏينهن تائين ملاکڙي جا شاندار مقابلا ٿيا، پهلوانن خوب زور آزمايو

ٽنڊو ڳوٺ (ن ع) ٽنڊو ڳوٺ پرسان ڪڇي جي مشهور تاريخي درگاهه سائين محبڻ شاهه جو ساليانو ميلو پڄاڻي تي پهچي ويو. ميلي ۾ سنڌ جي ڪنڊ ڪڙڇ مان آيل زائرين، عقيدتمندن ۽ پانڌيئڙن درگاهه تي قومپرست اڳواڻ ڪامريڊ دودو ديشي ٻين اڳواڻن حاضري ڀري، چادرون چاڙهيون سنڌ جي خوشحالي، امن جي سلامتي لاءِ دعائون پڻ گهريون. ميلي دوران ٽن ڏينهن تائين ملاکڙي جا شاندار مقابلا ٿيا. ملاکڙي جي انتظامن ۾ پهلوان مجيد اعوان ۽ سرور ٻهڻ اهم ڪردار ادا ڪيو. ملاکڙي ۾ ماجد ڏکڻ، شمن چنو، محسن ٻهڻ، فرزند اعوان، مختيار ٻهڻ، دل ملاح، مور اعوان، سيد علي اصغر شاهه، مجاهد اعوان، عاشق چنو ۽ غلام شبير شيخ سميت ٻين پهلوانن پنهنجي فن جا جوهر ڏيکاريا. ملاکڙي جي پڄاڻيءَ تي محترم حاجي نظام الدين پلي، دودو ديشي، نظر محمد گاڏهي، آندل گاڏهي، باغ علي ٻگهيو، محمد صالح آريجو، سرمند [illegible] رڪي ٿو جي اينڊڙ زائرين، عقيدتمندن ۽ پانڌيئڙن کي عزت ۽ احترام سان پليڪار ڪيو ويندو آهي. هن چيو ته ميلي ۾ ايندڙ ماڻهن جي سهولت لاءِ کاڌي پيتي جو سامان ۽ ٻيون ضروري سهولتون فراهم ڪيون وينديون آهن. ان موقعي تي حاجي نظام الدين پلي، نظر محمد گاڏهي ۽ جسقم جي اڳواڻ ڪامريڊ دودو ديشي، سيد غلام مصطفيٰ شاهه چيو ته درگاهه سائين محبڻ شاهه هڪ تاريخي ۽ روحاني ماڳ آهي، جتي هر سال ميلي جي انعقاد سان علائقي ۾ خوشيءَ جي لهر پکڙجي ٿي ۽ ماڻهن کي گڏجي ويهڻ، محبت ۽ ڀائيچاري جو موقعو ملي ٿو. هنن چيو ته ميلي دوران مختلف ڌرين پاران سهڪار ڪيو ويو جنهن سبب ٽئي ڏينهن خوشگوار ماحول ۾ گذرندا آهن. ميلي جي راتين ۾ روايتي صوفيانه راڳ جون محفلون پڻ منعقد ڪيون ويون جن ۾ پري پري کان آيل زائرين ۽ عقيدتمندن شرڪت ڪري [illegible]

ڪولاڙڇي ۾ قبضن کي ختم ڪرائڻ لاءِ انتظاميا پاران تياريون تيز

واٽر سپلاءِ جي ڊائين پرسان قائم مبينا قبضن کي ختم ڪرائڻ جي ڪارروائي

انتظاميا پاران واٽر سپلاءِ تي قبضو ڪندڙن کي 5 ڏينهن جي مهلت ڏني وئي

[illegible]

ڪولاڙڇي: قبضن کي ختم ڪرائڻ لاءِ پوليس ۽ رينجرز سميت ٻيا نفري پهتل آهي

ملاڪاتيار ويجهو مقتول نوجوان عبدالعزيز جي وارثن سان تعزيت

[illegible]

حيدرآباد جي ڳوٺ حسين خان ٺوڙهو مان 4 ڏينهن اڳ مبينا طور اغوا ڪيل ناري جي وارثن جو احتجاج

ڳوٺ حسين خان ٺوڙهو مان 4 ڏينهن اڳ مبينا طور اغوا ڪيل ناري جي بازيابيءَ لاءِ وارثن دانهون

[illegible]

حيدرآباد: ڳوٺ حسين خان ٺوڙهو مان مبينا طور اغوا ڪيل ناري جا وارث احتجاج ڪري رهيا آهن

مورو ۾ درگاهه فقير محمد عثمان پنگر جي 35 هين عرس مبارڪ جو ملهايو ويو

[illegible]

گلاب ٽائون ۾ هڪ "مذهبي هم آهنگي ڪانفرنس" منعقد

[illegible]

ڪراچي: ٽائون ميونسپل ڪارپوريشن گلاب ۾ هڪ مذهبي هم آهنگي ڪانفرنس منعقد ڪئي وئي

مسوريڙي ۾ شهري ايڪشن ڪميٽي پاران مظاهرو

[illegible]

نيشنل بئنڪ بار جاري ڪيل مختلف ملڪن جي ڪرنسين جي وڪري ۽ خريد جا اگهه جاري

[illegible]

راڻيپور لڳ پورهيت پاران پاڪ ڪتاب ڪٽي احتجاج

[illegible]

راڻيپور: پورهيت پاران پاڪ ڪتاب ڪٽي احتجاج ڪيو پيو وڃي

پاڪستان اسٽاڪ ايڪسچينج ۾ بازاري 100 انڊيڪس شروعاتي دوران 397 پوائنٽس جي گهٽتائي

[illegible]

ڏگهڙي جي مڪ شاهي بازار ۾ دڪاندارن وچ ۾ جهيڙو

[illegible]

ٺٽو پارڪر جي ڳوٺ ڏيڏراڻي واسڻ جو ميرپورخاص ۾ احتجاج

[illegible]

صوبائي محتسب اعليٰ جي ريجنل ڊائريڪٽر پاران ڪارڙ جو اظهار

[illegible]

لکي ٻگهي ماڻهو پاران پاڻيءَ مان هڪ نامعلوم شخص جو لاش هٿ

[illegible]

سنڌ زرعي يونيورسٽيءَ جا ٻئي سيميسٽر جا امتحان 5 نومبر کان شروع ٿيندا

[illegible]

ڪوٽڙي سائٽ جي علائقي جا بستي واسڻ جو حيدرآباد ۾ احتجاج

[illegible]

ڪوٽ غلام محمد ۾ 15 غريب، بي سهارا ۽ يتيم جوڙن جي اجتماعي شادي

[illegible]

لکي غلام شاهه ۾ ٽائون انتظاميه نااهلي جي انتها ڪري ڇڏي

[illegible]

حيدرآباد واٽر ۽ سيوريج ڪارپوريشن جي ملازمن مطالبن جي مڃتا لاءِ احتجاج جاري

[illegible]

لکي غلام شاهه ۾ آر او پلانٽ ۽ 3 ڊرينيج ڊسپوزل ٽائون ڪاميٽي حوالي ٿيڻ بعد تباهه حال ٿيل آهن

ڪوٽ غلام محمد سماجي تنظيم ايل اي ايل پاران بي سهارا ۽ يتيم جوڙن جي اجتماعي شادي جو ڏيک

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan
ABC CERTIFIED
متحده عرب امارات ۾ قيمت 2 درهم - سعودي عرب ۾ 2 ريال
ايڊيٽر انچيف ۽ پبلشر: قاضي اسد عابد
روزاني عبرت
هيءَ اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پلولر پرنٽرز مان ڇپرائي عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان جاري ڪئي
روزانه عبرت علائقائي اخبارن ۾ باقاعده تصديق ٿيل سڀ کان وڌيڪ اشاعت رکندڙ اخبار آهي
Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

آڱارو 27 آڪٽوبر 2026ع

ڪروم بڪس جي ورڇ ۽ تعليمي تبديليءَ جون گهرجون

وزيراعظم شهباز شريف پاران ملڪ جي سرڪاري اسڪولن ۽ مدرسن جي پنج لک هوشيار شاگردن ۽ شاگردياڻين کي ٻن سالن اندر ڪروم بڪس ۽ انٽرنيٽ فراهم ڪرڻ واري پروگرام جي شروعات هڪ ساراهه جوڳو قدم آهي. اڄ جڏهن علم، تحقيق ۽ روزگار جا موقعا تيزيءَ سان ڊجيٽل ذريعن سان ڳنڍجي رهيا آهن، تڏهن محدود وسيلن وارن ٻارن تائين جديد ٽيڪنالاجي پهچائڻ وقت جي اهم ضرورت آهي. البت هن منصوبي جي حقيقي ڪاميابيءَ جو فيصلو ورهايل اوزارن جي تعداد بدران انهن جي تعليمي استعمال، شاگردن جي سکيا ۽ موقعن تائين برابريءَ واري رسائيءَ مان ٿيندو. وزيراعظم جو اهو چوڻ اصولي طور درست آهي ته قابليت کي غربت يا امارت ۾ قيد نه ٿيڻ گهرجي. اسان جي سماج ۾ ڪيترائي ذهين ٻار رڳو مالي ڪمزوريءَ سبب پنهنجي صلاحيتن کي اڳتي وڌائڻ کان محروم رهجي وڃن ٿا. ڪنهن ٻار وٽ ذاتي ڪمپيوٽر، انٽرنيٽ ۽ سکيا لاءِ سازگار ماحول موجود آهي، جڏهن ته ٻيو ٻار ڪتابن ۽ بنيادي تعليمي سهولتن لاءِ پريشان رهي ٿو. اهڙي اڻبرابريءَ ۾ مستحق شاگردن کي ڊجيٽل وسيلا ڏيڻ سندن اڳتي وڌڻ جا امڪان وڌائي سگهي ٿو، بشرطيڪ چونڊ جو عمل انصاف ڀريو هجي. انهيءَ ڪري ڪروم بڪس جي ورڇ لاءِ شفاف ۽ واضح معيار مقرر ڪرڻ لازمي آهي. ميرٽ کي رڳو امتحاني مارڪن تائين محدود رکڻ سان انهن ٻارن سان ناانصافي ٿي سگهي ٿي، جيڪي ڪمزور تعليمي ماحول باوجود محنت ڪن ٿا. چونڊ دوران قابليت سان گڏ معاشي حالت، علائقائي محرومي، معذوري ۽ سهولتن جي کوٽ کي به مناسب اهميت ڏيڻ گهرجي. سمورن صوبن، ڏورانهن ضلعن ۽ ڳوٺاڻن علائقن جي حصيداري يقيني بڻائڻي پوندي. مستحق شاگردن جي چونڊ، شڪايتن جي ٻڌڻي ۽ ورڇ جي نگرانيءَ جو اهڙو نظام هجي، جنهن تي عوام اعتماد ڪري سگهي.

هن پروگرام ۾ سرڪاري اسڪولن سان گڏ مدرسن جي شاگردن کي شامل ڪرڻ پڻ اهم آهي. جديد علم ۽ ٽيڪنالاجيءَ تائين رسائي هر تعليمي پسمنظر سان تعلق رکندڙ ٻار جو حق آهي. مدرسن جي شاگردن لاءِ ڪمپيوٽر جي بنيادي ڄاڻ، ٻولين، رياضي ۽ تحقيق جي طريقن بابت تربيت جا موقعا فراهم ڪيا وڃن ته اهي پنهنجي تعليم سان گڏ نيون مهارتون به حاصل ڪري سگهن ٿا. ساڳئي وقت شاگردياڻين جي شموليت تي خاص ڌيان ڏيڻ گهرجي، جيئن سماجي پابندين يا گهريلو وسيلن جي کوٽ سبب ڇوڪريون هن سهولت کان محروم نه رهن. ڪروم بڪ سان گڏ انٽرنيٽ فراهم ڪرڻ جو اعلان منصوبي جو هڪ ضروري پاسو آهي پر ان جي مدت، رفتار ۽ خرچ بابت به وضاحت گهرجي. جيڪڏهن شروعاتي عرصي کان پوءِ انٽرنيٽ جو خرچ خاندانن تي اچي ٿو ته ڪيترن غريب گهرن لاءِ ان کي جاري رکڻ ڏکيو ٿيندو. ڏورانهن علائقن ۾ ڪمزور نيٽ ورڪ ۽ بجليءَ جي اڻهوند پڻ استعمال ۾ رڪاوٽ بڻجي سگهن ٿا. تنهنڪري تعليمي ادارن ۾ چارجنگ، گڏيل انٽرنيٽ ۽ فني مدد جون سهولتون فراهم ڪرڻ سان گڏ انٽرنيٽ کان سواءِ هلندڙ تعليمي مواد جي دستيابي به يقيني بڻائڻ گهرجي. استادن جي تربيت کان سواءِ ڊجيٽل تعليم جو مقصد پورو ٿيڻ مشڪل آهي. جيڪڏهن استاد جديد اوزارن وسيلي سبق سمجهائڻ، مشقون تيار ڪرڻ ۽ شاگردن جي سکيا پرکڻ جا طريقا نه ڄاڻندا ته ڪروم بڪس جو استعمال محدود رهندو. حڪومت کي اوزارن جي ورڇ سان گڏ استادن لاءِ عملي تربيتي پروگرام شروع ڪرڻ گهرجن. اسڪولن ۾ اهڙو تدريسي ماحول جوڙيو وڃي، جتي شاگرد تيار جواب نقل ڪرڻ بدران سوال پڇڻ، معلومات جاچڻ، دليل ڏيڻ ۽ تخليقي ڪم ڪرڻ سکن. ٽيڪنالاجيءَ کي علم حاصل ڪرڻ ۽ سوچڻ جي صلاحيت وڌائڻ جو ذريعو بڻائڻ گهرجي. پنج لک ڪروم بڪس جي ورڇ کي پائيدار تعليمي اڳڀرائيءَ ۾ بدلائڻ لاءِ باقاعده جائزو، مرمت، فني سهڪار ۽ عوام آڏو جوابدهي ضروري آهي. حڪومت ٻڌائي ته ڪيترا مستحق ٻار فائدو وٺن ٿا ۽ سندن سکيا ۾ ڪهڙو سڌارو اچي ٿو. شفاف ورڇ، تربيت يافته استاد ۽ معياري مواد گڏ هوندا ته هي قدم نوجوانن لاءِ نوان در کولي سگهندو.

علم جا ڏيا ٻاريندڙ استاد مولا بخش ناريجو جي شخصيت!

رميش راجا

ڪي ماڻهو وقت جي وهڪري ۾ گم ٿي ويندا آهن پر ڪي اهڙا به هوندا آهن جيڪي پنهنجي پويان علم، محبت ۽ انسانيت جي اهڙي روشني ڇڏي ويندا آهن جنهن کي وقت جون هوائون به وسائي ناهن سگهنديون. استاد مولا بخش ناريجو به اسان کمبٽ وارن جي زندگين جو نه وسامندڙ ۽ نه وسرندڙ شاندار ستارو هو. زندگيءَ جي هن وسيع ڪائنات ۾ ڪي انسان اهڙا به جنم وٺندا آهن جن جي عظمت جو اندازو سندن عهدن، دولت، شهرت يا دنياوي ڪاميابين مان نه پر انهن ذلين مان لڳائي سگهجي ٿو جن ۾ هو محبت جا گل پوکي ويندا آهن. فارسي ادب جي عظيم شاعر ۽ مفڪر سعدي شيرازيءَ پنهنجي شاهڪار گلستان ۾ انساني عظمت کي دولت، طاقت ۽ مرتبي بدران داناڻي اخلاق ۽ انسان دوستيءَ سان وابسته ڪري ٿو. استاد مولا بخش جي زندگي انهيءَ فڪر جو هڪ جيئرو جاڳندو مثال هئي جن انسانيت جا وڏا نعرا نه هڻيا، نه ئي پنهنجي نيڪين جي نمائش ڪئي پر پنهنجي روزمره جي زندگيءَ، شاگردن سان محبت، غريبن جي همدردي ۽ علم جي ورڇ وسيلي انهن قدرن کي عملي صورت ڏني. اڄ 26 آڪٽوبر تي سندس وڇوڙي کي 10 سال پورا ٿي رهيا آهن. هو 26 آڪٽوبر 2016ع تي هن فاني جهان مان موڪلائي ويو پر ڏهن سالن جي عرصو سندس شاگردن ۽ چاهيندڙن جي دلين مان سندس محبت، عزت ۽ احترام کي گهٽائي ناهي سگهيو.

استاد مولا بخش ناريجو 9 ڊسمبر 1938ع تي ڳوٺ حاجي محمد عثمان ناريجو راڻيپور ۾ هڪ پورهيت گهراڻي ۾ جنم ورتو. سندس والد حاجي محمد عثمان ناريجو هڪ محنتي هاري هو جنهن پنهنجي پگهرجي پورهئي سان پٽ لاءِ علم جا دروازا کوليا. استاد پنهنجي ابتدائي تعليم دائود کهڙو اسڪول مان شروع ڪئي پوءِ جادي شهر ۾ استاد سلطان احمد کهڙي وٽ پڙهيو اڳتي هلي گورنمينٽ مراد هاءِ اسڪول مان انگريزي تعليم حاصل ڪيائين ۽ گورنمينٽ ممتاز ڪاليج خيرپور مان ٻارهين پاس ڪيائين ۽ بي اي تائين تعليم جو سفر جاري رکيائين 1960ع ۾ هن گورنمينٽ هاءِ اسڪول رڪ مان پنهنجي تدريسي زندگيءَ جي شروعات ڪئي ان کان پوءِ اڳرا، ريڄي ۽ ڪمبٽ جي هاءِ اسڪولن ۾ علم جا ڏيئا ٻاريندو رهيو انگريزي ۽ رياضيءَ تي ڪيس غيرمعمولي عبور حاصل هو هو انهن مضمونن کي اهڙي مهارت، سادگي ۽ دل سان پڙهائيندو هو جو ڏکيا سوال به شاگردن لاءِ سمجهه جا نوان دروازا کولي ڇڏيندا هئا. مون ناريجو صاحب کي هميشه ڳوٺن جي غريب، محنتي ۽ ذهين شاگردن جو همدرد ڏٺو هو انهن استادن مان هڪ هو جيڪي شاگرد جي پوشاڪ گهراڻي يا معاشي حيثيت بدران سندس اکين ۾ پرندڙ علم جي اڃ کي ڏسندا آهن هو پراڻن ڪپڙن ۾ لڪل ذهانت کي سڃاڻندو هو خاموش اکين ۾ پلجندڙ خواب پڙهي سگهندو هو ۽ غربت جي پردي پٺيان لڪل صلاحيتن کي روشنيءَ ۾ آڻڻ ڄاڻندو هو هن لاءِ غربت ڪڏهن به گهٽ قابليت جي نشاني نه هئي سندس ڪلاس ۾ هڪ غريب هاريءَ جو پٽ به اوترائي وڏا خواب ڏسي سگهندو هو جيترا ڪنهن شاهوڪار جو پٽ ڏسي سگهي ٿو. اجوڪي موقعي تي انگريزيءَ جي عظيم شاعر وليم ورڊسورٿ جي نظم (The Tables Turned) روايتي سوچ جو پاسو بدلائڻ جون هيءَ سٽون ياد اچي رهيون آهن:

"Come forth into the light of things,
Let Nature be your teacher."

(ترجمو: شين جي حقيقتن جي روشنيءَ ڏانهن وڌي اچو ۽ فطرت کي پنهنجو استاد بڻايو)

انهن سٽن ۾ تعليم جو جيڪو وسيع تصور سمايل آهي، انهيءَ جو عڪس استاد جي تدريسي شخصيت ۾ به نظر ايندو هو هن لاءِ تعليم رڳو ڪتابن جا سبق ياد ڪرڻ يا امتحان ۾ نمبر کڻڻ جو نالو نه هئي پر ذهن جون دريون کولڻ، سوچ کي وسعت ڏيڻ ۽ انسان کي پنهنجي اندر لڪل صلاحيتن کان واقف ڪرڻ جو ذريعو هئي رابندرناٿ ٽئگور پنهنجي مشهور شعري مجموعي گيتانجلي ۾ هڪ اهڙي دنيا جو خواب ڏٺو هو:

"Where the mind is without fear and the head is held high."

استاد جي تعليم جو روح به انهيءَ تصور سان گهري هڪجهڙائي رکندڙ هو هو چاهيندو هو ته نوجوان بي خوف ٿي سوچين، پنهنجي قابليت تي ويساهه رکن ۽ زندگيءَ ۾ عزت نفس سان اڳتي وڌن. سندس ويجهن ساٿين ۽ همعصرن ۾ استاد محڪم الدين پنهور، حاجي الهورايو جوڻيجو، شرف علي شاهه، محمد قاسم گلال ۽ سلطان علي ميمڻ جهڙا ناميارا استاد شامل هئا. حاجي الهورايو جوڻيجو سندس استاد پڻ رهيو هو اهي ان نسل جا معلم هئا، جن لاءِ استاد ٿيڻ رڳو سرڪاري نوڪري نه پر علمي اخلاقي ۽ سماجي ذميواري هئي. استاد مولا بخش جي انسان دوستي اسڪول جي چوديواريءَ تائين محدود نه هئي هو عام ماڻهن، خاص ڪري غريب، محروم ۽ پيڙهيل طبقن سان وڏي محبت رکندو هو سندس طبيعت ۾ سادگي، شرافت، عاجزي ۽ ٻين جي عزت ڪرڻ جا گڻ نمايان هئا هو ڪنهن جي دل آزاري ڪرڻ بدران محبت ۽ نرميءَ سان پيش اچڻ کي ترجيح ڏيندو هو سندس چار پٽ ۽ چار نياڻيون پنهنجي پيءَ کي هڪ محبت ڪندڙ انسان طور ياد ڪن ٿا. جڏهن ته سندس شاگرد کيس علم، شفقت ۽ رهنمائيءَ جي سرچشمي طور ياد ڪري رهيا آهن. پر سماج لاءِ سندس زندگيءَ جو پيغام ان کان به گهڻو وڌو آهي استاد پنهنجي نالي جا وڏا محل نه اڏايا. شهرت جي خواهش رکي ۽ نه ئي دنياوي عظمت جي ڊوڙ ۾ شامل ٿيو سندس اصل يادگار اهي شاگرد آهن. جن جي ذهن کي هن روشن ڪيو دلين ۾ اعتماد پيدا ڪيو ۽ زندگين ۾ علم جو ٻج ڇٽيو. اڄ سندس وڇوڙي کي 10 سال گذري چڪا آهن پر منهنجي يادگيرين ۾ هو اڄ به رڳو انگريزي ۽ رياضيءَ جو ماهر استاد نه پر هڪ اهڙو انسان آهي، جنهن پنهنجي محبت ۽ شفقت سان تعليم کي انسانيت جو روپ ڏنو هن اسان کي سيکاريو ته ذهانت جتي به هجي، ان جي همت افزائي ٿيڻ گهرجي، غربت ڪنهن به انسان جي خوابن کي دفن ڪرڻ جو جواز نٿي بڻجي سگهي ۽ تعليم جي سڀ کان وڏي حاصلات رڳو ڪاميابي نه پر هڪ باڪردار، باوقار ۽ انسان دوست شخصيت جي تعمير آهي. اڄ جڏهن سندس ياد ۾ دل عقيدت سان پرجهي آئي آهي، تڏهن اٿين محسوس ٿئي ٿو ته ڪنهن پراڻي اسڪول جي خاموش ورانڊي مان اڃا به سندس آواز گونجي رهيو آهي. بلڪ جڻ بليڪ بورڊ تي لکيل اکر اڃا مِٽيا نه هجن. استاد مولا بخش ناريجو کي عقيدت، محبت ۽ احترام سان ڀيٽا پيش ڪجي ٿي.

'اين ايوننگ اِن پيرس'

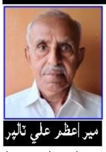
مير اعظم علي ٽالپر

پاڪستان ۾ جڏهن به چونڊون ٿينديون آهن ته خاص ڪري سنڌ ۾ چونڊن جي ورڪ ڪرڻ دوران مختلف پارٽين جا بيٺل اميدوار پنهنجن جلسن ۽ جلوسن ۾ وڏين وڏين تقريرن ۾ پنهنجن شهرن کي 'پيرس بڻائينداسين' جو چوندا آهن پر اليڪشن کٽڻ کانپوءِ پنهنجي تڪ کي پيرس بڻائڻ جون سندن سڀ دعوائون رڳو ڏٺا ثابت ٿينديون آهن ۽ عوام جا خواب اڌورا رهجي ويندا آهن جو ته سندن سڄو ڌيان ڪرپشن ۾ لڳي ويندو آهي پر هن وقت اتفاق سان اردو چوڻي موجب خود پيرس 'الٽي گنگا بهتي' وانگر سنڌ جو ڪو شهر بڻجي ويو آهي پيرس، پيرس نه رهيو آهي پيرس جهڙو شهر، جنهن ۾ فرانس جي گادي آهي ۽ دنيا جو مشهور مينار 'ايفل ٽاور' آهي جنهن کي فرانسيسي ٻوليءَ ۾ ايفل ٽاور چوندا آهن ۽ هن کي هر سال گهٽ ۾ گهٽ 70 لک سياح دنيا جي جدا جدا ملڪن مان ڏسڻ ايندا آهن هيءُ 1889ع دوران فرانسيسي 100 سالا جشنِ انقلاب فرانس وقت مشهور انجنيئر گوسٽاو ايفل ڊيزائن ڪيو هو. ان ڪري هن ٽاور کي ان نالي سان منسوب ڪندي ايفل ٽاور نالو ڏنو ويو. هن جي تعمير ۾ 2 سال 2 مهينا 5 ڏينهن لڳا هئا. ايفل ٽاور اڄ ۽ وچ جو گيٽ (در) به چيو ويندو آهي ۽ خاص ڪري يورپي يونين جي حوالي سان هن ايفل ٽاور تي پهچڻ وارن ۾ سنڌ جو خوش قسمت ۽ راقم جو عزيز برادر مير اقبال ٽالپر به هڪ آهي جيڪو فرانس جو دورو ڪندي به دفعا ايفل ٽاور تائين ويو آهي مير اقبال ٽالپر پهريون 2018ع ۾ فرانس جو دورو ڪندي پيرس ۾ ايفل ٽاور گهمڻ ويو هو. جڏهن ته ٻيو پيرو مير اقبال ٽالپر فرانس جي گاديءَ واري شهر پيرس 2023ع ۾ گهمڻ ويو هو ۽ انفا ٽاور جو به سير ڪيو هو. بقول مير اقبال ٽالپر، هتي ايفل ٽاور لاڻ ته ناممڪن آهي پر سنڌ جو ڪو به شهر پيرس جهڙو بڻائڻ به ڪنهن جي وس جي ڳالهه ناهي چو ته پيرس، پيرس آهي. بهرحال اڄڪلهه ان پيرس کي جلال چانڊيو جي ڪلام 'ڪنهن ته نياڳي نظر ماري' وانگر خبر ناهي ته دنيا جي هن سهڻي ۽ خوبصورت شهر کي ڪنهن جي نظر لڳي وئي آهي چو ته هن وقت فرانس جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ احتجاج ۽ مظاهرا ٿي رهيا آهن. هيءَ احتجاج واري تحريڪ شاگردن پاران اسڪولن ۾ سهولت نه هئڻ ۽ استادن جي کوٽ کان شروع ٿي هئي پر هاڻ ته هتي مظاهرن ۾ لکين ماڻهو شريڪ آهن.

اسڪول ۾ هڪ، هڪ استاد واري، واري سان ڪلاس ۾ پڙهائي ٿو ۽ شاگرد سڄ لٿي گهر اچن ٿا. اسڪول جون بلڊنگون تباهه حال آهن تازو يورپ جي سخت گرميءَ فرانس جي هنن اسڪولي شاگردن کي سخت متاثر ڪيو هو ۽ هاڻي سردي به متاثر ڪندي. ان ڪري فرانس ۾ سرڪاري اسڪولن جو ڪو حال ڪونهي ۽ حالت اِها آهي ته ڪلاسن ۾ ڪوئا به ڊوڙن پيا. جڏهن ته پرائيويٽ اسڪولن ۾ هر ڪو پڙهائي نٿو. ان ڪري سرڪار کي سرڪاري اسڪولن ۾ سڌارو آڻڻ گهرجي جنهن جي خاطر هي مظاهرا ڪيا پيا وڃن چو ته فرانس ۾ 2009ع وارو تعليمي نظام هلندڙ آهي جيڪو هن وقت لاءِ ناڪافي آهي موجوده حلت ۾ اسڪولن ۾ 15000 ماسترن جون جايون خالي آهن هيءُ اسڪولي شاگردن کي شروع ٿيل مظاهرا ملڪ گير احتجاج ۾ تبديل ٿي چڪا آهن فرانس ۾ 143 سال پراڻي تاريخي سٽي هال کي باهه ڏئي تباهه ڪيو ويو. جڏهن ته پيرس سميت مارسيل ليون ۽ ليمون ۾ به دڪانن کي نقصان پهچايو ويو. بقول شاگرد ليبرن جي ته سرڪاري ادارا ڪنٽرات بڻجي چڪا آهن حڪومت وٽ ادارا هلائڻ لاءِ مناسب رقم نه آهي فرانس جي شهرن ۾ جتي مظاهرا ٿي رهيا آهن انهن شهرن ۾ وڏي اڪثريت ٻين ملڪن مان اچي فرانس ۾ آباد ٿيڻ وارن جي آهي جنهن ۾ الجزائر ۽ تيونس جا باشندا آهن جيڪي مسلمان آهن هي مظاهرا 18 سيپٽمبر کان شروع ٿيا آهن انهن مظاهرن کي ڏسندي آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ پنهنجي هڪ بيان ۾ دعويٰ ڪئي آهي ته مستقبل ۾ پيرس هڪ مسلم شهر بڻجي ويندو سندس ان بيان تي فرانس جي صدر ايمانوئل ميڪرون سخت ردعمل ڏيندي ان کي بڪواس قرار ڏنو آهي ميڪرون جو چوڻ آهي ته ڳجهن ادارن جي ناڪامي ۽ بروقت اطلاع نه ملڻ سبب حالتون وڌيڪ خراب ٿي ويون تنهن هوندي به هن فرانس جي وزير اطلاعات توئير جي استعيفيٰ منظور نه ڪئي آهي ٻئي طرف صدارتي محل ايلزي (Élysée) مان جاري ڪيل سرڪاري پڌرائيءَ ۾ ڄاڻايو ويو آهي ته مظاهرين ۽ قانون لاڳو ڪندڙ ادارن وچ ۾ ڇڪرين سبب وڏو نقصان ٿيو آهي. جڏهن ته احتجاج ڪندڙ هزارين ماڻهن کي گرفتار پڻ ڪيو ويو آهي ان جي باوجود به 5 لک مظاهرين روڊن تي احتجاج ۾ شريڪ آهن جيڪي ڦرلٽ ۽ ڀڃ ڊاهه ۾ مصروف آهن اهڙي ڀڃ ڊاهه کي احتجاج نٿو چئي سگهجي مظاهرن جي حالتن کي ڏسندي فرانسيسي حڪومت شهرن ۾ ڪرفيو به لڳائي ڇڏيو آهي ٻئي طرف فرانس جو صدر ايمانوئل ميڪرون اڄڪلهه نار وارن ملڪن جي دوري تي قطر پهتو ۽ ان کانپوءِ سعودي عرب پهچي رياض ۾ ولي عهد محمد بن سلمان سان ملاقات ڪئي هن دوري جو مقصد فرانس طرفان حوثين جي حملن خلاف سعودي عرب جي حمايت ڪرڻ چيو وڃي ٿو حالانڪ اِهو به ممڪن آهي ته فرانس ۾ مسلم ڪميونٽي مظاهرا نه ڪري، اِهو به ٿي سگهي ٿو.

فرانس جون سرحدون کليل هئڻ سبب ڪيترائي پاڙيسري ملڪن جا ڌاريا فرانس ۾ آباد ٿيا آهن خاص ڪري تيونس ۽ الجزائر کي برطانوي نوآباديءَ مان فرانس آزاد ڪرايو هو انهن ملڪن جا رهواسي آهن ۽ اهي بدامني جو باعث بڻجي رهيا آهن فرانس ۾ مظاهرن ڪانسواءِ هڪ ٻئين مصيبت جانورن مان شيمونڊا وائرس پيدا ٿيڻ سبب انساني زندگيءَ کي خطرو لاحق ٿي ويو آهي فرانس ۾ بدامنيءَ ڪانپوءِ يورپ جي ٻين ملڪن بيلجيم، پرتگال اٽلي اسپين ۽ البانيه ۾ هڪ پاسي مهانگائي ته ٻئي طرف بيروزگاري سبب احتجاج شروع ٿي ويو آهي فرانس جي وزيراعظم سيباسٽين ليڪورنو پڻ ملڪ گير احتجاج تي پريشان آهي ته جرمنيءَ ۾ به مظاهرن لاءِ عوام تياري ڪري رهيو آهي اڄڪلهه پاڪستان جو صدر آصف علي زرداري جرمنيءَ جي دوري تي ويل آهي ان کان اڳ 23 سال پهرين جنرل پرويز مشرف 30 جون کان 2 جولاءِ 2003ع ۾ جرمنيءَ جو دورو ڪيو هو پاڪستان جي حوالي سان هڪ ڳالهه مشهور آهي ته 50 ۽ 60 وارن سالن ۾ پاڪستاني سرڪار جرمني حڪومت کي قرض ڏنو هو ان ۾ ڪيتري سچائي ۽ حقيقت آهي انهيءَ جي خبر نه آهي البته ان زماني ۾ جرمني ٻن حصن ۾ هڪ مغربي جرمني (ميونخ وارو) ٻيو مشرقي جرمني (برلن وارو) ۽ انهن جي وچ ۾ مشهور ڀت (ديوار برلن) اڏيل هئي جيڪا 1961ع ۾ ٺاهي ڏني وئي ۽ آخرڪار اها (دوکي جي ديوار جيان) 9 نومبر 1989ع ۾ عوام ڊاهي ان کي پٽ ڪيو ۽ ائين اوير ۽ اولهه جرمني هڪ ملڪ بڻجي ويا. فرانس ۾ مسلم ڪميونٽيءَ تي مخالف اڳواڻ مارين لي پين چئي ٿي ته 'مسلمان هتي خاص مقصد لاءِ آباد ٿيا آهن ۽ ڏڏ ڏڏ شادين ڪري ٻار ڄڻن ٿا ۽ خانداني منصوبابنديءَ تي عمل نٿا ڪن ان ڪري فرانس ۾ مسلمانن جا ٻار پيدا ٿي رهيا آهن. جڏهن ته اصل فرينچ آبادي وارا خانداني منصوبابنديءَ تي سختيءَ سان عمل ڪن ٿا ۽ مسلمان چار چار شاديون به ڪن ٿا.' اينڊڙ سال 2027ع اپريل ۾ فرانس ۾ عام چونڊون ٿينديون ۽ هن مئي مارين لي پين کي هن وقت 37 سيڪڙو ووٽرن جي حمايت حاصل آهي ۽ ان لحاظ کان هوءَ اينڊڙ سال فرانس جي صدر ٿي وڃي ته مسلم ڪميونٽيءَ کي تڪليفون ڏيندي فرانس جيتوڻيڪ هڪ يورپي ملڪ آهي پوءِ به هو يورپ جي نيٽو معاهدي کان ٻاهر آهي ۽ هو نيٽو تنظيم جو ميمبر نه آهي ڏٺو وڃي ته فرانس ۾ هي ڪو پهريون دفعو احتجاجي مظاهرا ٿيندا هجن. هن کان 58 سال اڳ 1968ع دوران به فرانس ۾ صدر ڊڪٽيٽر چارلس ڊيگال جي وقت ۾ به مظاهرا ٿيا هئا ان وقت شاگرد يونين پاران داخلائن ۽ ٻين سماجي تبديلين جا به مطالبا هئا پر هن وقت اهڙو مسئلو نه آهي ان جي باوجود پيرس ۾ مظاهرا ٿي رهيا آهن ته فرانسيسي صدر هڪ ميوزيڪل پروگرام ۾ لطف اندوز ٿي رهيو آهي جيئن روم سڙي رهيو هو ته نيرو بانسري پئي وڄائي هيءَ 1968ع جي ڳالهه آهي جڏهن پاڪستان ۾ صدر ايوب خان جي ڪامياب حڪومت جا شاندار ڏهن سالن واري جشن ڪانپوءِ ملڪ ۾ نعرو لڳو هو 'انقلاب يا انتخاب' جيڪو نعرو پوءِ صدر ايوب هٽائي کان به اڳتي وڃي ويو ته صدر ايوب خان پاڻ ڪرسي ڇڏي ۽ پنهنجي پٺي ڀرائي يحيٰ خان کي ڪرسيءَ تي ويهاري ويو جيئن چيو ويندو آهي 'صابو هار لاٿا ڏني هار پاتا' ابتڙ انقلاب ته يحيٰ خان جي ڪرايل چونڊن بعد خود ملڪ ٽٽڻ جي شڪل ۾ اچي ويو هو انهن ڏينهن ۾ فرانس جي اندر ٻي مهاڀاري جنگ ناري ۽ جرمني خلاف وڙهندڙ چارلس ڊيگال صدر هو جيڪو 22 نومبر 1890ع دوران فرانس جي شهر لل جي هڪ مذهبي گهر ۾ ڄائو هو هيءُ 1913ع دوران فرانس جي فوج ۾ شامل ٿي پهرين مهاڀاري لڙائيءَ ۾ وڙهندڙ زخمي ٿيو هو ۽ جنگ آزادي فرانس جو هيرو ٿيو ۽ هن ٻي جنگ عظيم جرمنيءَ اڳيان هٿيار ڦٽا ڪرڻ کان انڪار ڪيو هو حالانڪ جرمني فرانس تي قبضو به ڪري ورتو هو هن بحران سبب 1958ع ۾ استعيفيٰ ڏني پر 1959ع کان 1969ع تائين فرانس جو صدر هو پر ريفرنڊم ۾ ناڪامي تي حڪومت ڇڏي ڏني هئائين جڏهن ته عورتن کي ووٽ جو حق ڏياريو هو ڊيگال 9 نومبر 1970ع تي گذاري ويو ۽ پيرس جي هوائي اڏي جو نالو سندس نالي جي پٺيان منسوب ڪندي ڊيگال ايئرپورٽ رکيو ويو آهي هيءُ تحرير لکڻ دوران خبر ملي آهي ته آڪٽوبر جي آخري هفتي ۾ فرانس ۾ جاري احتجاجن کي نظر ۾ رکندي ڪيترن ئي جلسن ۽ جلوسن تي پابندي لاڳو ڪئي وئي آهي جڏهن ته امن امان برقرار رکڻ ۽ حڪومت جي تحفظ لاءِ سخت حفاظتي انتظام ڪيا ويا آهن پيرس ۾ فائرنگ جي واقعي ۾ ماڻهن جي مارجڻ جا اطلاع پڻ سامهون آيا آهن ٻئي طرف ليبيا ۾ مظاهرين سپريم ڪورٽ کي باهه ڏئي ڇڏي ته وينزويلا ۾ چونڊن لاءِ مظاهرا ٿي رهيا آهن هنن مظاهرن ۽ احتجاج جو عوامي رد عمل دنيا تي ڪهڙا اثر ڇڏيندو؟ سو ته وقت ٻڌائيندو جڏهن ته مزدورن وري توان مظاهرا شروع ڪري ڇڏيا آهن ۽ ٻئي طرف پيرس ۾ فٽبال راند جا مقابلا رد ڪيا ويا آهن اسپين ۾ پاڪستان وانگر پينشن جي مسئلي تي سخت احتجاج آهي پاڪستان ۽ هندستان ۾ ڪيترن ئي فلمن دنيا جي مختلف ملڪن ۽ شهرن جي نالي سان ناهيون ويون آهن ۽ ڪيترائي گانا به جدا جدا ملڪن شهرن جي نالن پٺيان مشهور آهن هندستان ۾ 10 مارچ 1967ع ۾ شمي ڪپور ۽ شرميلا ٽيگور جي فلم 'اين ايوننگ اِن پيرس' رليز ٿي هئي ۽ ان جو ٽائيٽل سانگ به آهو ئي هو 'اين ايوننگ اِن پيرس' جيڪو فلم شروع ٿيڻ کان پهرين ٽائيٽلز سان شروع ٿيندو آهي ۽ اهو فلم جي هيرو شمي ڪپور تي فلمايل ۽ محمد رفيع جو ڳايل گانو هلندو رهندو آهي ۽ شمي ڪپور پوري پيرس جو نظارو رات جي پسمنظر ۾ شاندار نموني ۾ ڪرائيندو رهندو آهي 'اين ايوننگ اِن پيرس' پر اهو پيرس هن وقت عطر جي خوشبوءِ ۽ رنگين راتين بدران آنسو گيس ۽ ٽائرن کي لڳل باهه ۽ دونهين ۾ ٻڏل آهي ۽ انفا ٽاور به ان کان محفوظ نه آهي سنڌ جا ليبر ۽ حڪمران تقريرن ۾ سنڌ جي شهرن کي پيرس بڻائڻ جو چوندا آهن. سو سنڌ جا شهر ته پيرس نه ٿي سگهيا آهن پر ابتو پيرس ئي سنڌ جي شهرن جو ڏيک ڏئي رهيو آهي ان جي باوجود به ڪنن ۾ گونجي پيو محمد رفيع جو آواز ۽ شمي ڪپور جو چهرو 'اين ايوننگ اِن پيرس'

آمريڪا، اسرائيل، برازيل ۽ سربيا ۾ چونڊون

اسد حبيب

دنيا جي سياسي تاريخ ۾ ڪي موقعا اهڙا ايندا آهن جڏهن مختلف ملڪن اندر ٿيندڙ واقعا گڏجي عالمي تبديليءَ جو احساس بڻجي پوندا آهن برازيل سربيا، اسرائيل ۽ آمريڪا جون چونڊون به اهڙي اهميت رکن ٿيون انهن ملڪن جي تاريخ، معاشي حالتون ۽ سياسي جوڙجڪ هڪٻئي کان مختلف آهن. پر انهن جي سياسي مقابلي مان هڪ گڏيل سوال اڀري ٿو: ڇا اقتدار عوام آڏو جوابده رهندو يا طاقتور اڳواڻ رياستي ادارن کي پنهنجي مرضيءَ جي تابع بڻائيندا؟ اهو سوال رڳو حڪومتن جي تبديليءَ تائين محدود ناهي، ان جو واسطو اظهار جي آزادي، انصاف، انساني حقن ۽ ايندڙ نسلن جي سياسي مستقبل سان آهي عالمي خبرو ادارن پٽاندر برازيل ۽ سربيا جي مقابلن کي ايندڙ چونڊن طور پيش ڪيو ويو آهي پر 26 آڪٽوبر 2026ع تائين سامهون آيل رپورٽن موجب برازيل ۾ لولا دا سلوا، فليويو بولسونارو کي شڪست ڏئي ٻيهر چونڊ کٽي آهي جڏهن ته سربيا ۾ شاگردن جي اڳواڻيءَ واري سياسي ترڇي ڪاميابي ۽ ووچچ پاران شڪست قبول ڪرڻ جون خبرون آيون آهن اهڙيءَ طرح بحث هاڻي رڳو امڪاني نتيجن جو ناهي پر انهن تبديلين جي معنيٰ ۽ اثرن جو پڻ آهي البت ڪنهن به چونڊ ڪاميابيءَ کي جمهوريت جي سمورن مسئلن جو آخري حل سمجهڻ درست نه ٿيندو جمهوريت بابت سڀ کان وڏي غلط فهمي اها آهي ته ووٽ وجهڻ ۽ حڪومت ٺهڻ سان ان جون سموريون گهرجون پوريون ٿي وڃن ٿيون حقيقت ۾ چونڊون جمهوري عمارت جو بنيادي ٿنڀ آهن پر ان عمارت کي بيهارڻ لاءِ آزاد عدالتون، غيرجانبدار انتظاميا، آزاد صحافت ۽ بااختيار پارليامينٽ پڻ ضروري آهن جيڪڏهن چونڊيل حڪمران تنقيد کي دشمني، اختلاف کي غداري ۽ قانون کي پنهنجي رستي جي رڪاوٽ سمجهن ته چونڊن باوجود جمهوري روح ڪمزور ٿي سگهي ٿو عوامي مينڊيٽ حڪومت هلائڻ جو اختيار ڏئي ٿو اهو ڪنهن شخص کي آئين ۽ قانون کان مٿانهون نٿو بڻائي اڄوڪي دور ۾ جمهوريت لاءِ خطرو سڌائين ٽينڪن يا ڪليل آمريت جي صورت ۾ ظاهر نٿو ٿئي ڪڏهن اهو چونڊيل حڪومت جي اندر ئي جنم وٺي ٿو اڳواڻ پهرين عوامي مقبوليت حاصل ڪري ٿو پوءِ ادارن تي پنهنجي گرفت مضبوط ڪري ٿو مخالفن کي ڪمزور بڻائي ٿو ۽ آخرڪار پنهنجي ذات کي ملڪ جي استحڪام سان ڳنڍيندي چئي ٿو اهڙي سياست ۾ حڪمران جي مخالفت کي رياست جي مخالفت قرار ڏيڻ آسان ٿي پوي ٿو ان ڪري جمهوري نظام جي حفاظت لاءِ ٻيهر ڏسڻ ضروري آهي ته اقتدار حاصل ڪرڻ کان پوءِ اڳواڻ پنهنجي اختيارن تي قانوني پابنديون قبول ڪري ٿو يا انهن کي ختم ڪرڻ جي ڪوشش ڪري ٿو برازيل جو سياسي مقابلو ان حوالي سان اهم سبق ڏئي ٿو لولا ۽ بولسونارو خاندان جي وچ ۾ مقابلو مختلف معاشي ۽ سماجي ترجيحن سان گڏ رياست جي ڪردار بابت اختلاف پڻ ظاهر ڪري ٿو برازيل جهڙي وڏي ملڪ ۾ غربت، اڻبرابري، امن امان، روزگار ۽ سرڪاري خدمتن جا سوال ووٽرن جي زندگيءَ سان سڌيءَ ريت ڳنڍيل آهن انهيءَ جمهوريت جو دفاع تڏهن وڌيڪ اثرائتو ٿي سگهي ٿو جڏهن ان سان عام ماڻهوءَ جي معاشي تحفظ جو سوال به شامل هجي بک، بيروزگاري ۽ عدم تحفظ ۾ ورتل شهريءَ کي رڳو آئيني اصطلاحن سان مطمئن ڪرڻ ممڪن ناهي ڪيس پنهنجي زندگيءَ ۾ سڌارو پڻ گهرجي.

سربيا جي صورتحال نوجوانن جي سياسي ڪردار کي نمايان ڪري ٿي شاگردن جي تحريڪ بابت تازي رپورٽ ٻڌائي ٿي ته اها عوامي ڪاوڙ، احتساب جي مطالبي ۽ حڪمرانيءَ تي بي اعتماديءَ مان اڀري، پوءِ چونڊ مقابلي تائين پهتي ان مان ظاهر ٿئي ٿو ته نوجوان جي منظم شرڪت سياسي طاقت جي پراڻن حسابن کي بدلائي سگهي ٿي البت احتجاجي تحريڪ کي حڪمرانيءَ ۾ تبديل ڪرڻ هڪ الڳ ۽ ڏکيو مرحلو هوندو آهي روڊن تي گڏيل نعرو هلندڙ ماڻهن کي حڪومت ۾ بجيٽ، انتظاميا، قانونسازي ۽ مختلف مفادن وچ ۾ توازن بابت فيصلا ڪرڻا پوندا آهن نوجوانن جي سياست جي اهميت رڳو سندن عمر ۾ ناهي پر ان سوال ۾ آهي ته هو سياسي عمل لاءِ ڪهڙا معيار قائم ڪن ٿا جيڪڏهن نئين قيادت پڻ شخصيت پرستي، مخالفن جي تذليل ۽ بند دروازن پٺيان فيصلن جو رستو اختيار ڪري ته تبديلي اڌوري رهندي حقيقي جمهوري تواڻ تڏهن پيدا ٿيندي، جڏهن سياسي جماعتون پنهنجي اندر چونڊون ڪرائين، مالي حساب پڌرا ڪن ۽ عام ڪارڪنن کي فيصلي ۾ حصو ڏين پراڻي حڪمران کي هٽائڻ هڪ ڪاميابي ٿي سگهي ٿي پر اقتدار جي پراڻي غيرجوابده طريقي کي بدلائڻ وڌيڪ وڏي ڪاميابي هوندي آهي هوڏانهن اسرائيل جي چونڊ سياست بابت مهيا ڪيل مواد تيئن ياهو ۽ سندس مخالفن جي مقابلي ڏانهن ڌيان ڇڪائي ٿو هن معاملي کي سمجهڻ لاءِ حڪومت جي تبديليءَ کان اڳتي ڏسڻ ضروري آهي ڪنهن به ملڪ جي جمهوري معيار کي رڳو ان جي اڪثريتي آباديءَ جي سياسي آزادين سان نٿو ماپي سگهجي اقليتن ڪمزور گروهن ۽ ان جي پاليسين کان متاثر ٿيندڙ ماڻهن جا حق پڻ اهم آهن اسرائيل بابت بحث ۾ فلسطيني عوام جي آزادي، سلامتي، وقار ۽ سياسي حقن کي نظرانداز ڪري جمهوريت جي مڪمل تصوير پيش نٿي ڪري سگهجي انساني حقن جو اصول چونڊيل وابستگين مطابق تبديل ٿيڻ نه گهرجي انهيءَ ڪري نيتن ياهو جي ڪنهن مخالف کي ڪاميابيءَ کي پائيدار انصاف يا پائيدار امن جي ضمانت سمجهڻ مناسب نه ٿيندو اصل سوال اهو هوندو ته ٿئين يا پراڻي حڪومت طاقت جي استعمال شهري تحفظ، قانوني جوابدهي ۽ سياسي حل بابت ڪهڙو رويو اختيار ڪري ٿي جمهوري سياست جو امتحان ڏکين حالتن ۾ ٿيندو آهي، جڏهن خوف ۽ ڪاوڙ ماڻهن کي سختگير قدمن ڏانهن ڌڪيندا آهن اهڙي مهل قيادت جي ذميواري جذبات کي وڌيڪ ڀڙڪائڻ بدران ماڻهن جي جان، قانون جي بالادستي ۽ امن جي امڪانن جي حفاظت ڪرڻ آهي.

آمريڪا جي معاملي ۾ به چونڊن جي توعيت سمجهڻ ضروري آهي وچ مدتي چونڊون ڪي صدارتي چونڊن سان هڪجهڙو سمجهڻ سان سياسي نتيجن جي غلط تصوير ٺهي سگهي ٿي صدر جو عهدو سڌيءَ ريت مقابلي ۾ نه هئڻ باوجود ڪانگريس جي چونڊ حڪومت جي قانونسازي، خرچن، نگراني ۽ سياسي طاقت تي اثر وجهي سگهي ٿي ٽرمپ جي سياست بابت بحث ۾ به اصل اهميت ادارن جي آزادي، اختيارن جي ورهاست ۽ قانوني حدن جي آهي مضبوط جمهوري نظام اهو آهي جنهن ۾ ڪنهن اڳواڻ جي مقبوليت پارليامينٽ، عدالت ۽ آزاد صحافت جي ضرورت ختم نه ڪري.

انهن چئن ملڪن جي سياسي منظرنامي ۾ معاشي بيچيني هڪ اهم تجزياتي سوال آهي ماڻهو جڏهن محسوس ڪن ٿا ته سندن محنت باوجود زندگي مهانگي ٿيندي پئي وڃي ته روايتي سياست بابت بي اعتمادي وڌي ٿي اهڙي ماحول ۾ ڪو اڳواڻ پيچيده مسئلن جو انتهائي سادو حل پيش ڪري ته کيس مقبوليت ملي سگهي ٿي برازيل سربيا، اسرائيل ۽ آمريڪا جي چونڊن کي عالمي جمهوريت لاءِ اهم موڙ ضرور سمجهي سگهجي ٿو پر دنيا جو سڄو جمهوري مستقبل چند نتيجن سان قطعي طور طئي نه ٿيندو جمهوريت هڪ مسلسل اجتماعي ڪوشش آهي اها هر ڀيري مضبوط ٿئي ٿي، جڏهن حڪمران قانون آڏو جواب ڏئي ٿو عدالت دباءَ کان آزاد فيصلو ڪري ٿي، صحافي ثبوت سان سوال اٿاري ٿو ۽ شهري مخالف جي حق کي پنهنجي حق جيترو اهم سمجهي ٿو انهن چونڊن جي اصل اهميت به انهيءَ ۾ هوندي ته سندن نتيجا اقتدار کي ڪيترو جوابده، ادارن کي ڪيترو آزاد ۽ انسان کي ڪيترو باوقار بڻائين ٿا.

اڄوڪو ڏينهن ـــــ 27 آڪٽوبر

ديوان تنديرام ميرائي

ديوان تنديرام سنڌي ۽ فارسي ٻوليءَ جو ماهر بلند پائي جو نثر نويس ۽ سنڌيڪار هو هن کي سنڌي ٻوليءَ ۾ سائنسي ۽ سماجي علمن جي اصطلاحن جو باني سمجهيو وڃي ٿو سنڌ جي هن انمول هيري جو جنم 27 آڪٽوبر 1819ع تي سيوهڻ شريف ۾ ٿيو سندس والد جو نالو ٿلومل ميرائي هو هن فارسي ۽ عربيءَ جي تعليم سيوهڻ جي مدرسن مان حاصل ڪئي پيرحسام الدين راشديءَ کيس انگريزي دور جو 'فارسيدان' ڪوٺيو آهي شروع ۾ هن سيوهڻ ۾ غريب ٻارڙن جي پڙهائيءَ لاءِ هڪ خانگي اسڪول کوليو پر اهو گهڻو وقت نه هلي سگهيو اهو اسڪول بند ڪري 1850ع ۾ ڪراچيءَ ۾ سرڪاري طور منشي مقرر ٿيو 1853ع ۾ جڏهن انگريز سرڪار سنڌي ابجد ناهڻ لاءِ هڪ ڪاميٽي جوڙي ته ديوان تنديرام انهيءَ ڪاميٽيءَ ۾ سرگرميءَ سان ڪم ڪيو ۽ موجوده سنڌي رسم الخط ناهڻ ۾ هن جو بنيادي ڪردار رهيو 1853ع ۾ سرڪار تاريخ معصوميءَ کي فارسيءَ مان سنڌيءَ ۾ ترجمو ڪرڻ جو اشتهار ڏنو انهيءَ اشتهار ڇپجڻ کان پوءِ ڪيترن ئي عالمن ۽ ليکڪن اهو ڪتاب ترجمو ڪيو پر ديوان تنديرام جي ترجمي کي پهريون انعام مليو ان بعد هن ٻيا به ڪتاب سنڌيءَ ۾ ترجمو ڪيا اڳتي هلي ڪراچيءَ جي نارمل اسڪول ۾ استاد مقرر ٿيو اڄ به سائنس جاگرافي رياضي ۽ جاميٽري وغيره پڙهائڻ لاءِ سنڌيءَ ۾ تيار ٿيندڙ سنڌي ڪتابن ۾ جيڪي اصطلاح استعمال ٿين ٿا، تن مان اڪثر ديوان تنديرام جا جوڙيل آهن هن جيڪي ڪتاب لکيا يا ترجمو ڪيا، تن ۾ باب نامون ايسپ جون آکاڻيون، سنڌ جي تاريخ، تاريخ معصوميءَ جو ترجمو چٽ جي پاڻ سيکاڻو نرول حسابي سکيا، جبرومقابلا، ليکي جو ڪتاب، جغرافيه جديد ۽ ٻيا ڪتاب شامل آهن هن 15 مئي 1875ع تي هن دنيا مان موڪلايو مشهور محقق مختيار ملاح "سنڌي ٻولي" رسالي جي ڊسمبر 2020ع واري شماري ۾ ديوان تنديرام جي ڪاوشن تي هڪ شاندار مقالو لکيو آهي، جنهن ۾ هن جي شخصيت ۽ ادبي ڪارنامن جو وڌيڪ احوال پڙهي سگهجي ٿو.

احمد خان شيدا ابڙو

هن مشهور اديب جو جنم 27 آڪٽوبر 1900ع تي هالا نوان ۾ ٿيو هن 1916ع ۾ ورنيڪيولر امتحان پاس ڪيو پنهنجي عملي زندگيءَ جي شروعات هڪ پرائمري اسڪول جي استاد طور ڪيائين 1958ع ۾ رٽائر ٿيو هن هڪ مضمون نگار ۽ افسانا نگار طور ادبي ڪيئر ۾ پير پاتو ان بعد شاعري ڪرڻ شروع ڪيائين شاعريءَ ۾ "شيدا" تخلص اختيار ڪيائين شاعريءَ ۾ استاد حافظ جان محمد جان هالائي سندس استاد هو پاڻ هالا مان شايع ٿيندڙ ماهوار رسالي فردوس جي مئنيجر طور به ڪم ڪيو هن 4 مارچ 1960ع تي دم ڏنو ۽ حوالي ڪيو مشهور ليکڪ انور هالائي سندس پٽ هو.

داس طالب

هن ناميارو ساهتڪار ۽ صحافيءَ 27 آڪٽوبر 1927ع تي لاڙڪاڻي ۾ پنهنجي جيون جو سفر شروع ڪيو سندس اصل نالو منوهر چتارام بجلائي هو هن بي اي تائين تعليم لاڙڪاڻي مان حاصل ڪئي 1947ع واري ورهاڱي کان پوءِ هندستان جي شهر ممبئيءَ ۾ وڃي پنهنجا پڪا اڏيائين هو هڪ نامور ناول نگار ۽ سنڌيڪار هو هن جي تخليقن ۾ "انسپيڪٽر جنرل" (روسي ناول جو ترجمو)، "چيخ"، "سنڌيءَ جو خون" ۽ "پهريون پيار" شامل آهن هن 1986ع ڌاري وفات ڪئي.

الحاج مولانا مفتي عبدالرحيم لغاري

هن نامور ديني علم ۽ معلم جي ولادت 27 آڪٽوبر 1929ع تي نصرپور ويجهو ڳوٺ باگي خان جتوئيءَ ۾ ٿي سندس وڏا اصل ۾ تعلقي موري جي ڳوٺ احمداڻي لغاريءَ جا رهواسي هئا هن ابتدائي تعليم ڳوٺ پراڻي ڳچيري جي پرائمري اسڪول مان حاصل ڪئي ۽ ابتدائي ديني تعليم هڪ مقامي مدرسي مان حاصل ڪئي وڌيڪ تعليم جامعه عربيه هاءِ اسڪول حيدرآباد مان حاصل ڪيائين ڪجهه عرصو روينيو کاتي ۾ نوڪري ڪيائين پر پوءِ اها نوڪري ڇڏي امينياڻين جي ڳوٺ ۾ مولانا سيد امير محمد شاهه جي مدرسي مان اعليٰ ديني تعليم حاصل ڪيائين 1956ع ۾ سندس دستاربندي ٿي اڳتي هلي موري شهر ۾ انوارالعلوم مدرسو قائم ڪري قوم جي نونهالن کي دين جي تعليم ڏيندو رهيو پاڻ پنهنجي دور جو وڏو مفتي پڻ هو هن بزرگ 11 نومبر 1980ع تي دم ڏنو ۽ حوالي ڪيو.

ڊاڪٽر رشيد احمد شاهه

ڊاڪٽر رشيد احمد شاهه کي 'ڊاڪٽر آر اي شاهه' جي نالي سان به ياد ڪيو وڃي ٿو هن مشهور تعليمي ماهر جو جنم 27 آڪٽوبر 1937ع تي ڪراچيءَ ۾ ٿيو سندس وڏا اصل ۾ ٺٽي جا رهواسي هئا. هن مئٽرڪ جو امتحان ڪراچيءَ جي اين جي وي هاءِ اسڪول مان پاس ڪيو بي ايس سي جي سنڌ ڊي جي سائنس ڪاليج ڪراچيءَ مان پاس ڪيائين ايم اي جي سنڌ يونيورسٽي آف بيروت ۽ پي ايڇ ڊي جي سنڌ نيويارڪ يونيورسٽي آمريڪا مان حاصل ڪيائين هن عملي زندگيءَ جي شروعات سنڌ يونيورسٽيءَ جي انسٽيٽيوٽ آف ايجوڪيشن ۾ فيڪلٽي ميمبر جي حيثيت سان ڪئي اڳتي هلي ساڳيءَ يونيورسٽيءَ جي وائيس چانسلر طور ذميداريون سنڀاليائين پاڻ شاهه عبداللطيف يونيورسٽي خيرپور ۽ لياري يونيورسٽي ڪراچيءَ جي وائس چانسلر طور به ڪم ڪيو ان کان علاوه وفاقي تعليم واري کاتي ۾ صلاحڪار ۽ سيڪريٽريءَ طور به خدمتون سرانجام ڏنيون.

ڊاڪٽر نوشاد احمد شيخ

اڄ مشهور سرجن ۽ تعليمي ماهر ڊاڪٽر نوشاد احمد شيخ جي جنم جو ڏينهن آهي ڊاڪٽر نوشاد اجوڪي ڏينهن تي 1958ع ۾ شڪارپور ۾ پنهنجي زندگيءَ جو سفر شروع ڪيو هن ابتدائي تعليم شڪارپور مان حاصل ڪئي ان بعد حيدرآباد ۾ پڙهيو اڳتي هلي ڪراچي يونيورسٽيءَ مان ايم بي بي ايس جي سند حاصل ڪيائين هن ڪيترن ئي اهم عهدن تي ڪم ڪيو جن ۾ ڊائو يونيورسٽي آف هيلٿ سائنسز ۾ سرجريءَ جو پروفيسر لياري جنرل اسپتال ۽ سول اسپتال ڪراچيءَ جو ميڊيڪل سپرنٽنڊنٽ، سنڌ ميڊيڪل ڪاليج ڪراچيءَ جو پرنسپال ۽ پاڪستان ميڊيڪل ڪائونسل جو اعزازي ڊائريڪٽر شامل آهن هن 2004ع کان 2007ع تائين سنڌ جي صحت کاتي جي سيڪريٽريءَ طور ڪم ڪيو 2007ع کان 2017ع تائين لياقت يونيورسٽي آف ميڊيڪل ۽ هيلٿ سائنسز جي وائيس چانسلر طور ذميداريون سنڀاليائين هن سنڌ هائير ايجوڪيشن ڪميشن جي چارٽر انسپيڪشن اينڊ ايويليوئيشن ڪاميٽيءَ جي چيئرمين طور پڻ ڪم ڪيو.

سيد غلام مصطفيٰ شاهه

مختيار اتڙ

سيد غلام مصطفيٰ شاهه پاڪستان پيپلز پارٽيءَ جو هڪ اهم اڳواڻ ۽ پاڪستان جي موجوده قومي اسيمبليءَ جو ڊپٽي اسپيڪر آهي هن نليواري سياستدان جو جنم 27 آڪٽوبر 1959ع تي خيرپور ميرس ضلعي جي ڳوٺ حاجي نواب وساڻ ۾ سيد شبير احمد شاهه جي گهر ۾ ٿيو هن شاهه عبداللطيف يونيورسٽي خيرپورميرس مان گريجوئيشن ڪئي هو ڊسمبر 1987ع ۾ ڊسٽرڪٽ ڪائونسل نواب شاهه (هاڻي شهيد بينظيرآباد) جو چيئرمين منتخب ٿيو اڳتي هلي 2002ع وارين عام چونڊن ۾ سوڀارو ٿي

پهريون ڀيرو قومي اسيمبليءَ جو ميمبر چونڊيو ويو ان بعد 2008ع، 2013ع، 2018ع ۽ 2024ع وارين عام چونڊن ۾ لاڳيتو سوڀ ماڻي قومي اسيمبليءَ جو ميمبر چُونڊبجندو رهيو آهي هن وقت سيد غلام مصطفيٰ شاهه پهرين مارچ 2024ع کان پاڪستان جي قومي اسيمبليءَ جي 21هين ڊپٽي اسپيڪر طور خدمتون سرانجام ڏئي رهيو آهي.

نسيم حيدري

هن نامور ليکڪا جو جنم اجوڪي ڏينهن تي 1965ع ۾ ٿيو هوءَ مشهور ليکڪ ۽ دانشور مرحوم شمشيرالحيدريءَ جي نياڻي آهي هن ڪراچي يونيورسٽيءَ مان سنڌي ادب ۾ ماسٽر ڊگري حاصل ڪئي هن زبيده ڪاليج حيدرآباد ۾ پڙهڻ دوران ادبي دنيا ۾ پير پاتو ۽ سندس پهريون لکڻيون انهيءَ ڪاليج جي مئگزين ۾ ڇپيون ادبي دنيا ۾ پاڻ هڪ شاعره ۽ ڪهاڻيڪاره طور پنهنجي سڃاڻپ رکي ٿي سندس شاعري ۽ ڪهاڻيون سنڌ جي مختلف اخبارن ۽ ادبي رسالن ۾ ڇپجنديون رهيون آهن.

مشتاق بخاري

هن مشهور شاعر ليکڪ، صحافيءَ ۽ پبلشر جو جنم اجوڪي ڏينهن تي 1969ع ۾ تعلقي ڳڙهي ياسين ضلعي شڪارپور جي ڳوٺ لونگاڻيءَ ۾ ٿيو هن ايم اي (معاشيات)، ايم اي (سنڌي) ۽ ايم ايڊ جون سندون حاصل ڪيون ۽ هڪ اسڪول جي استاد طور نوڪري ڪري 2017ع ۾ رٽائر ٿيو هو ڪيترين ئي ادبي ۽ سماجي تنظيمن جو سرگرم ميمبر ۽ عهديدار رهيو آهي. انهن تنظيمن ۾ سنڌي ادبي سنگت، نثار بزمي ادبي سنگت ۽ شهنشاهه ويلفيئر آرگنائيزيشن وغيره شامل آهن هن 'اڄيان پبليڪيشن' جو بنياد وجهي ڪيترائي ڪتاب ڇپرايا. هو مختلف اخبارن ۽ رسالن جو ايڊيٽر پڻ رهي چڪو آهي. شاعريءَ سميت هن جي لکيل ۽ ترتيب ڏنل ڪتابن جو تعداد 10 کان وڌيڪ آهي.

اختر هالائي

هن مشهور شاعر جي زندگيءَ جو مختصر احوال مخدوم طالب المولىٰ پنهنجي ڪتاب ياد رفتگان ۾ لکيو آهي اختر هالائيءَ جو اصل نالو خليفو محمد عمر ۽ والد جو نالو خليفو حافظ عبدالرحمان ميمڻ هو هو 27 ڊسمبر 1917ع تي هالا ۾ ڄائو هن سنڌي، اردو، فارسي ۽ عربيءَ جي تعليم حاصل ڪئي هو هڪ بهترين يوناني حڪيم هو ۽ گولڊ هوميوپيٿڪ ۾ به سٺي ڄاڻ حاصل هئس ڪيڻ اُٺ ۾ به چڱي مهارت حاصل هئس هو هڪ قادرالڪلام شاعر هو سندس شاعري تماهي مهراڻ ماهوار نئين زندگي ۽ ٻين رسالن ۾ ڇپجندي رهي شاعريءَ ۾ پهريائين "مجرم" ۽ پوءِ "اختر هالائي" تخلص اختيار ڪيائين هن پهريائين هفتيوار "تعمير" ۽ پوءِ هفتيوار "ڪوثر" اخبار جاري ڪئي هو بنيادي طور تي غزل جو شاعر هو پر اصلاحي، اخلاقي ۽ سياسي نظم پڻ لکيائين هو 27 آڪٽوبر 1959ع تي دارالبقا ڏانهن روانو ٿيو.

ڪيول رام رتنمل ملڪاڻي

ڪيول رام رتنمل ملڪاڻي پنهنجي دور جو مشهور صحافي، ليکڪ ۽ سياستدان هو هن جو جنم 19 نومبر 1921ع تي حيدرآباد ۾ ٿيو هن ايڪانامڪس ۽ سوشالاجيءَ ۾ بمبئي (هاڻوڪي ممبئي) يونيورسٽيءَ مان ايم اي جي سند حاصل ڪئي هن 1945ع کان 1947ع تائين ڊي جي سنڌ ڪاليج ڪراچيءَ ۾ ليڪچرار طور ڪم ڪيو اڳتي هلي 1961-62ع ۾ آمريڪا جي مشهور هارورڊ يونيورسٽيءَ ۾ نيمين (Niemen) فيلو طور ڪم ڪرڻ جو اعزاز حاصل ڪيائين 1947ع واري ورهاڱي کانپوءِ سنڌ ڇڏي هندستان جا وڃي وسايائين جتي 'هندستان ٽائيمس اخبار' ۾ اسسٽنٽ ايڊيٽر طور خدمتون سرانجام ڏنائين ان بعد هفتيوار آرگنائيزر جي ايڊيٽر طور سڃا سارا 35 سال ڪم ڪيائين سياسي طور تي هو ڀارتيه جنتا پارٽيءَ سان لاڳاپيل رهيو ۽ انهيءَ پارٽيءَ جي ٽڪيٽ تي 1994ع کان 2000ع تائين هندستان جي راڄيه سڀا جو ميمبر رهيو هو هڪ وڏو ليکڪ پڻ هو سندس لکيل ڪتاب The Sindh Story، The Midnight Knock ۽ Political Mysteries ادبي ۽ سياسي حلقن ۾ گهڻو مشهور آهن تاريخ 27 آڪٽوبر 2003ع تي سندس زندگيءَ جو سفر پڄاڻيءَ تي پهتو.

مبارڪ عاطف لغاري

مبارڪ عاطف لغاري مشهور شاعر سگهڙ ۽ شاهه جي شاعريءَ جو وڏو پارکو هو هو 7 مئي 1958ع تي ضلعي ٽنڊي محمد خان جي ڳوٺ بچر خان لغاريءَ ۾ ڄائو ابتدائي تعليم پنهنجي ڳوٺ مان حاصل ڪيائين ۽ مئٽرڪ جو امتحان ٽنڊي محمد خان مان پاس ڪيائين اڳتي هلي سنڌ يونيورسٽيءَ مان ايم اي جي سند حاصل ڪيائين هو هڪ قادرالڪلام شاعر هو سندس شاعريءَ ۾ غزل، چوسٽا، وايون، ڪافيون، دوها، سورٺا ۽ پنج ڪڙا وغيره شامل آهن هن 27 آڪٽوبر 2016ع تي هيءَ جهان ڇڏيو.

CLASSIFIED ADVERTISMENT

ڪورٽ نوٽيس

ڊاڪٽرن جي مقرري سان نوجوان ڊاڪٽرن جي حق تلفي ٿي رهي آهي، هن جيو ته پي ايم اي سميت مختلف فورمن کي استعمال ڪندي ينگ ڊاڪٽرز ايسوسيئيشن پاران ايڪشن ڪميٽيون ناهي ڊاڪٽرن جي تحفظ ۽ بهتري لاءِ قدم کنيا ويندا چاڪان جو اسپتالن ۾ ڊي ايڇ اوز ۽ ايم ايس عهدن تي مقرر انتظامي عملدارن جي غير ذميواري

پڻ طلب ڪيو ويو آهي، جنهن ۾ بجيٽ، ڪمپيوٽر ليب، اسٽيشنري ۽ ٻين خرچن جا تفصيل به شامل آهن. ٽيم لاڳاپيل رڪارڊ جون فوٽو ڪاپيون حاصل ڪيون آهن، جن جي ڇنڊڇاڻ ڪانپوءِ ڪرپشن ثابت ٿيڻ جي صورت ۾ قانون موجب ڪارروائي ڪئي ويندي. ٻئي طرف ڪاليج جي پرنسپال نجمہ جوکيو اينٽي ڪرپشن ٽيم جي

اڳوڻي مختيارڪار قادر بخش پٺي ۽ ٻجي شخص سڪندر پالاري خلاف سال 2004ع ۾ لکين رپين جي مبينا ڪرپشن جي الزام هيٺ داخل ڪيس جو فيصلو ٻڌائيندي عدالت ٻنهي جوابدارن کي به 21 سالن ڪانپوءِ باعزت بري ڪري ڇڏيو ٿي ضلعي ۾ روينيو کاتي ۽ زرعي بئنڪ جي آفيسرن اسدالله سولنگي، منظور شاهه، عبدالماجد پٺي

طبي سهولتون فراهم ڪرڻ ۽ متاثر خاندان کي هر ممڪن سهڪار ڏيڻ جون هدايتون پڻ جاري ڪيون آهن.هن وڌيڪ هدايت ڪئي ته اهڙن افسوسناڪ واقعن جي روڪٿام لاءِ اثرائتا قدم کنيا وڃن ۽ قانون جي ڀڃڪڙي ڪندڙن خلاف بنا ڪنهن فرق جي قانوني ڪارروائي عمل ۾ آندي وڃي.

بقايا 14 "روزاني عبرت"

...

خوري جي بازار گرم آهي،هنن وڌيڪ ڏاڍهيندي چيو ته واقعي بابت بينظير انڪم سپورٽ پروگرام جي آفيس جي عملي کان بار بار پڇا ڳاڇا ڪئي وئي پر ڪين ڪو به تسلي بخش جواب نه مليو.عملو چوي ٿو عورت کي اسان سڃاڻون نه ٿا،اگر هو سڃاڻڻ ٿا ته انهي کي آفيس اندر ڪرسي ڏئي عورتن کي ڦرڻ جو ڏياريو.انڪم پروگرام آفيس جو عملو هن سموري عمل ۾ ملوث آهي.عورتن الزام هنيو ته آفيس جي عملي جي مبينا ملي ڀڳت ڪانسواءِ ڪو به شخص آفيس اندر ويهي اهڙي نموني عورتن کان رقم وصول نٿو ڪري سگهي،تنهنڪري معاملي جي مڪمل جاچ ڪرائي وڃي ۽ اهو به معلوم ڪيو وڃي ته رقم وٺندڙ عورت ڪهڙي حيثيت سان آفيس ۾ موجود هئي.احتجاج ڪندڙ عورتن چيو ته ڏڪار ستيل ٿر ۾ غريب خاندانن لاءِ ٻڌ ويلن جي مائيءَ جو بندوبست ڪرڻ به ڏکيو ٿي پيو آهي،اهڙي وقت ۾ مستحق عورتن کي امداد فراهم ڪرڻ بدران سروي جي بهاني ڪاٽڻ رقم وٺڻ واري مبينا واقعي سندن پريشانين ۾ اضافو ڪري ڇڏيو آهي،هنن مطالبو ڪيو ته غريب ۽ ڏڪار متاثر عورتن

ڏنو آهي ته ڊاڪٽرن جي سروس اسٽرڪچر کي مدنظر رکي ڊاڪٽرز ڪميونٽي کي پريشان ڪرڻ جو سلسلو بند نه ٿيو ته سرڪاري اسپتالن تائين احتجاجي تحريڪ جو دائرو وڌايو ويندو. اهڙو اظهار ينگ ڊاڪٽرز ايسوسيئيشن جي مرڪزي چيئرمين ڊاڪٽر محبوب علي ٽوناري ينگ ڊاڪٽرز ايسوسيئيشن سنڌ جي صدر ڊاڪٽر روشن چانڊيو ينگ ڊاڪٽرز ايسوسيئيشن حيدرآباد جي اڳواڻ ڊاڪٽر راڪيش ڪمار ينگ ڊاڪٽرز ايسوسيئيشن ضلعي ٺٽي جي صدر ڊاڪٽر ساجد شيخ ڊاڪٽر آڪاش عباسي ۽ ٻين مڪلي تي ڊاڪٽرن جي مسئلن بابت سڏايل ويهڪ ۾ خطاب ڪندي ڪيو آن موقعي تي خطاب ڪندي ينگ ڊاڪٽرز ايسوسيئيشن جي مرڪزي چيئرمين ڊاڪٽر محبوب علي ٽوناري چيو ته سنڌ جي اسپتالن ۾ سياسي مداخلت سبب سيڪريٽري ڪان وٺي اهم عهدن تي ڊاڪٽرن بجاءِ نان ٽيڪنيڪل عملدار مقرر ٿيل آهن جنهن سبب ڊاڪٽرز ڪميونٽي لاءِ مشڪلاتون وڌي رهيون آهن هن چيو ته هڪ طرف ايف بي آر جي حراسمينٽ پاليسين سبب ڊاڪٽر غير محفوظ بڻيل آهن ته

لطف اندوز ڪيو. ٻئي طرف عرس مبارڪ ۾ سنڌ ۽ پنجاب جي مختلف درگاهن جي گادي نشين ۽ علماءِ ڪرام پير شفيق احمد جان نقشبندي، پير محمد عارف جان نقشبندي، پير نثار احمد ڏوگر، پير منظور احمد دادوي، صاحبزادہ پير اسد الله اشرفي، ڊاڪٽر پير منظور احمد اشرفي، پير رفيق احمد اشرفي، ايڊووڪيٽ پير فاروق احمد، قاري عزيز الله ٻکهيو سميت هزارين عقيدتمند ۽ معتقد حضرات شرڪت ڪئي. هوڏانهن ملڪ پاڪستان ۽ سنڌ جي ترقي ۽ خوشحالي، آيل زائرين جي حق ۾ خصوصي دعا گهري وئي. جڏهن ته درگاهه ويهڙ شريف سان تعلق رکندڙ مختلف شخصيتن جي وفات تي سندن روح جي مغفرت لاءِ فاتح قل پڙهيا ويا. ٻئي طرف پوليس انتظاميا سميت درگاهه جي جماعت پاران سيڪيورٽي جا انتظام سخت ڪيا ويا هئا. عرس مبارڪ جي موقعي تي آيل زائرين جي لاءِ لنگر جو پڻ بندوبست ڪيو ويو هو.

بقايا 21 "روزاني عبرت"

جوکيو جي آفيس ۾ اڪائونٽس رڪارڊ جي ڇنڊڇاڻ پڻ ڪئي وئي آهي . اينٽي ڪرپشن آفيسر آغا حسين ۽ محمد نواز

...

Oil & Gas Development Company Limited

ogdcl the energy

INVITATION TO E-BIDS
THROUGH SAP ARIBA DISCOVERY

E-Bids are invited through SAP-Ariba Discovery for the service/material given below under competitive bidding procedure as per Public Procurement Regulatory Authority (PPRA) rules:

SR #	TENDER NUMBER	DESCRIPTION	CLOSING DATE & TIME
1.	OGDC-SCM-SER-CB-DO-342082381-2026	HIRING OF 2500-3000HP RIG	17.11.2026 AT 1430 Hrs
2.	OGDC-SCM-FC-CB-DO-342255232-2026	PROCUREMENT OF 5 INCH LINER HANGERS	30.11.2026 AT 1430 Hrs
3.	OGDC-SCM-FD-CB-ML-341867750-2026	MUD LOGGING SPARES	30.11.2026 AT 1430 Hrs
4.	OGDC-SCM-FC-CB-DO-342249935-2026	PROCUREMENT OF 7 INCH LINER HANGERS	01.12.2026 AT 1430 Hrs
5.	OGDC-SCM-FC-CB-PNP-NASHPA-341818781-2026	FLOW SERVE POSITIONERS	02.12.2026 AT 1430 Hrs

2. All bids will be opened 30 minutes after the bids closing date & time.
3. This Tender Notice is available on PPRA website at www.ppra.org.pk.
4. Tender documents are available online and bids are also required to be submitted online through e-procurement portal at https://ogdcl.com/sap-ariba-tenders or https://discovery.ariba.com/profile/AN01568899621. For details see "Instruction for Bidders Section" of the tender documents.

General Manager
(Supply Chain Management)
Oil & Gas Development Company Limited
OGDC Headquarters, Plot 3, F-6/G-6, Jinnah Avenue, Blue Area Islamabad-Pakistan
Tel: +92 (51) 920023540/3795

ogdcl.com
No. 255/18

LARGEST TAX PAYER COMPANY OF THE NATION — WE EXPLORE PROSPERITY

گمبٽ لڳ شادي تقريب ۾ فائرنگ دوران هڪ ٻنينگر مارجي ويو، ٻيو زخمي، خوشيون ماتم ۾ تبديل

ڳوٺ لعل ڏنو اڄڻ ۾ عابد اڄڻ جي شادي جي تقريب ۾ فائرنگ دوران ڳهوٽ جو ڀائٽيو 8 ورهين جو عبدالحفيظ مارجي ويو

اطلاع تي پوليس پهچي فائرنگ ۾ زخمي ٿيل نوجوان نسيم اڄڻ ۽ لاش ڪڍائي اسپتال منتقل ڪيو

لاش پوسٽ مارٽم بعد وارثن حوالي ڪيو، ٻنينگر جو لاش گهر پهچڻ تي شادي جون خوشيون ماتم ۾ تبديل ٿي ويون

گمبٽ (رپورٽ : مريد ڪانوري) گمبٽ لڳ ڪنڊو مستي ٿاڻي جي حد ڳوٺ لعل ڏنو اڄڻ ۾ شادي جي تقريب دوران فائرنگ جي نتيجي ۾ اٺ سالا ٻنينگر مارجي ويو ۽ هڪ نوجوان زخمي، شادي جون خوشيون ماتم ۾

بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 5

خانپور مهر: فوت ٿيل ٻنينگر جو لاش پيل آهي

خانپورمهر ويجهو معصوم ٻارڙي تلاءُ ۾ ٻڏي فوت، گهر ۾ ڪهرام

ڳوٺ جادو پٺافي ۾ 4 ورهين جو انس علي پٽ رفيق پٺافي راند ڪندي ٻڏي ويو

ٻنينگر کي وارث اسپتال پهچايو جتي ڊاڪٽرن ڦوتگي جي تصديق ڪئي ته ڪهرام مچي ويو

خانپور مهر(ن ع) خانپور مهر ويجهو ڳوٺ جادو پٺافي ۾ افسوسناڪ واقعو پيش آيو جتي چار ورهين جو معصوم ٻار انس علي پٽ رفيق پٺافي پاڻيءَ جي تلاءُ ۾ ٻڏي فوت ٿي ويو. وارثن موجب ٻارڙو گهر ٻاهران راند ڪندي رهيو هو ته اوچتو پير ترڪڻ سبب تلاءُ ۾ ڪري پيو ۽ ٻڏي ويو. ٻارڙي کي فوري طور ويجهي اسپتال منتقل ڪيو ويو جتي ڊاڪٽرن سندس فوت ٿيڻ جي تصديق ڪئي. واقعي سبب گهر ۾ ڪهرام مچي ويو جڏهن ته علائقي جي فضا سوڳوار بڻجي وئي

دادو: اڪيڊمڪ ايڪسيلينٽ ايوارڊ تقريب ۾ آڳواڻن جو روٽل گروپ فوٽو

ملاڪاتيار ويجهو رولو ڪتن جي حملي ۾ وڏيڪ ٻه عورتون زخمي، ويڪسين نه ملي

ڳوٺ وسي ملوڪ شاهه لڪڙ ۾ ڪتن جا حملا معمول بڻجي ويا، اڳ ۾ چار ڄڻا زخمي ٿي چڪا

پي پي ايڇ آءِ سينٽر ۾ ويڪسين موجود نه هجڻ سبب زخمي مريض سخت پريشان

ملاڪاتيار (ن ع) ملاڪاتيار ويجهو ڳوٺ وسي ملوڪ شاهه لڪڙ ۾ ڪتن جا حملا روز جو معمول بڻجي ويا! تازو چار ڄڻا زخمي ٿيڻ کانپوءِ اڄ وڏيڪ ٻن عورتن کي ڪتن چڪ هڻي زخمي ڪري ڇڏيو. علائقي واسين ۾ خوف پکڙيل آهي هڪ طرف ڪتن جا حملا ٻئي طرف ويڪسين جي کوٽ پي پي ايڇ آءِ سينٽر ۾ ڪتن جي چڪ واري ويڪسين موجود نه هجڻ سبب زخمي مريض سخت پريشانين کي منهن ڏئي رهيا آهن ڊپٽي ڪمشنر ٽنڊو محمد

بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 5

گمبٽ ويجهو ٽرڪ جي گڏهه گاڏي کي ٽڪر لڳڻ سبب نوجوان ٿڏي تي فوت

ڪرونڊي ڪاليج وٽ پيش آيل حادثي ۾ نوجوان لکمير مجيداٿو ٿڏي تي دم ڏنو

اطلاع تي پوليس پهچي نوجوان جو لاش ڪڍائي اسپتال منتقل ڪري جاچ شروع ڪئي

گمبٽ (ن ر) مهراڻ هاءِ وي روڊ تي خوفناڪ حادثو ٽرڪ جي ٽڪر لڳڻ سبب نوجوان فوت ٽرڪ ڊرائيور ٽرڪ سميت فرار، ڪرونڊي لڳ ڪرونڊي ڪاليج وٽ مهراڻ هاءِ وي روڊ تي تيز رفتار ٽرڪ جي ٽڪر لڳڻ سبب ڳوٺ محمد ملوڪ مجيداٿو جو رهواسي گڏ گاڏي سوار نوجوان لکمير مجيداٿو ٿڏي تي فوت ٿي ويو اطلاع تي حد جي پوليس واقعي واري هنڌ پهچي لاش کي اسپتال منتقل ڪيو جتان ضروري ڪارروائي بعد لاش وارثن حوالي ڪيو ويو

بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 5

اسلام ڪوٽ ۾ بي آءِ ايس پي سروي بهاني اوڳاڙي خلاف عورتن جو مظاهرو

ليڊي هيلٿ ورڪر سڏائيندڙ عورت رقم وصول ڪرڻ بعد غائب ٿي وئي آهي: متاثر

بينظير انڪم سپورٽ پروگرام جي آفيس جو عملو پڻ ڪابه واهر نٿو ڪري: الزام

اسلام ڪوٽ (ن ع) ٿر ۾ ڏڪار سبب اڳ ئي معاشي پريشانين کي منهن ڏيندڙ غريب ۽ مستحق عورتن کان اسلام ڪوٽ جي بينظير انڪم سپورٽ پروگرام آفيس ۾ سروي جي بهاني پنج پنج هزار رپيا وصول ڪرڻ جو انڪشاف سامهون آيو آهي.انهي سلسلي ۾ متاثر عورتن اسلام ڪوٽ پريس ڪلب آڏو احتجاجي مظاهرو ڪري سخت نعريبازي ڪندي ڌانهيون احتجاج ڪندڙ عورتن الزام هنيو ته پاڻ کي ليڊي هيلٿ ورڪر سڏائيندڙ هڪ عورت ڪانئن رقم

بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 5

اسلامڪوٽ: ڳوٺاڻا مطالبن جي مڃتا لاءِ احتجاج ڪري رهيا آهن

ڪوٽڙي سائيٽ ۾ مڙس پاران لاتعلق ڪيل عورت دربدر، فاقاڪشي جو شڪار

مڙس قربان شاهه راشدي مان ڪيس ٻن ٻچن جو اولاد آهي، جن کي ملڪيت مان حصو نٿو ڏئي: سلمه ناز

مجبوري ۾ پنهنجي ٻارن سان گڏ رها ئي حق ڳهرڻ تي مونمار ڌمڪيون ملي رهيون آهن: الزام

ڪوٽڙي سائيٽ (ن ع) ڪوٽڙي سائيٽ جي رهواسڻ سلمه ناز ڪوٽڙي ٿاڻڪ لڳ ڊي سي آفيس وٽ احتجاج ڪندي چيو 17 سال اڳ منهنجو نڪاح سيد قربان شاهه راشدي سان ٿيو هيو جنهن مان مون کي ٻن ٻچن جو اولاد آهي منهنجي مڙس مون کان لاتعلقي ڪري ڇڏي آهي مان فاقاڪشي جي زندگي گذاري رهي آهيان تمام ڏکي آهيان ٻئي طرف منهنجي ٻارن جو مستقبل تباهه ٿي رهيو آهي مون کي رستو نه ٿو ملي جنهن تي هلي مان پنهنجو

بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد پوليس پاران 2 جوابدار مقابلي دوران زخمي حالت ۾ گرفتار ڪرڻ جي دعوي

مڪي شاهه ٿاڻي جي پوليس مقابلي بعد جوابدار ياسر ماڇي سولنگي کي گرفتار ڪيو

نسيم نگر پوليس پوليس پاران ڪامران سولنگي کي مقابلي بعد گرفتار ڪرڻ جي دعويٰ ڪئي

حيدرآباد (اسٽاف رپورٽر) حيدرآباد پوليس جون مختلف هنڌن تي ڏوهارين خلاف سخت ڪريڪ ڊائون. پوليس پاران 2 جوابدار پوليس مقابلي دوران زخمي حالت ۾ گرفتار ڪرڻ جي دعوي . سندن قبضي وٽان غير قانوني هٿيار هٿ ۽ موبائل فون هٿ ڪيا ويا آهن. خبر موجب حيدرآباد پوليس جي آر او ارسلان مهر موجب مڪي شاهه ٿاڻي جي پوليس ڪينٽ قبرستان وٽ چيڪنگ ڪري رهي هئي ته هڪ موٽر سائيڪل تي ويندڙ مشڪوڪ جوابدرن کي

بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 5

سکر ۾ ايل پي جي قيمت 550 رپيا في ڪلو تائين پهچي وئي، انتظاميه غائب

مهانگي گئس سبب مسافر گاڏين جا ڀاڙا وڌڻ سبب مسافر ۽ گهرو صارفين سخت پريشان

پرائس ڪنٽرول ڪميٽين جي ڪارڪردگي تي سواليا نشان بڻيل رهواسين پاران نوٽيس جو مطالبو

سکر (بيورو رپورٽ) سکر ۾ ايل پي جي مافيا عروج تي آهي، قيمت 550 رپيا في ڪلو تائين پهچي وئي آهي انتظاميه غائب آهي. مهانگي گئس سبب شهرين تي مهانگائي جو هڪ ٻيو ڏڪ، مسافر گاڏين جا ڀاڙا به وڌي ويا آهن. پرائس ڪنٽرول ڪميٽين جي ڪارڪردگي تي سواليا نشان خبر موجب، سکر ۾ ايل پي جي جون قيمتون من ماني سان وڌي رهيون آهن ايل پي جي گئس وڪرو ڪندڙ دڪاندار في ڪلو گئس جي قيمت 400 رپين کان وڌائي

بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 5

ڪوٽڙي سائيٽ: اينٽي ڪرپشن ٽيم مقامي اسپتال جو دورو ڪري رهي آهي

ڄامشورو لياقت ڪاليج آف نرسنگ فيميل ۾ اينٽي ڪرپشن ڪارروائي، ڇهن سالن جو رڪارڊ طلب

اينٽي ڪرپشن آفيسر آغا حسين ۽ محمد نواز جي اڳواڻيءَ ۾ ڪرپشن بابت شڪايتن تي جاچ شروع ڪئي وئي

ڪاليج انتظاميا کان لڳاتار ٽي ڀيرا رڪارڊ طلب ڪيو ويو آهي پر رڪارڊ فراهم نه ڪيو ويو : عملدار

عورت پرنسپال کي اينٽي ڪرپشن ٽيم حراسان ڪري رهي آهي، قانوني طور ڪيس وڙهندس: نجمه جوکيو

ڪوٽڙي سائيٽ (ن ع) ڄامشورو جي لياقت ڪاليج آف نرسنگ فيميل ۾ اينٽي ڪرپشن ٽيم جي ڪارروائي ڪاليج انتظاميا کان ڇهن سالن جو مالي رڪارڊ طلب ڪري ورتي ٻئي پاسي پرنسپال نجمه

بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو 5

سکر ضلعي انتظاميا پاران ڪشميري عوام سان حمايت لاءِ اڄ يوم سياهه ملهايو ويندو

سکر(بيورو رپورٽ) ضلعي انتظاميا سکر پاران ڪشميري عوام سان يڪجهتي جي اظهار ۽ سندن حق خودارادیت جي حمايت لاءِ اڄ 27 آڪٽوبر تي يوم سياهه ملهايو ويندو ان سلسلي ۾ 27 آڪٽوبر تي صبح جو 10 وڳي سکر ميونسپل اسٽيڊيم کان سکر پريس ڪلب تائين يڪجهتي ريلي ڪڍي ويندي ريلي جي اڳواڻي ڊپٽي ڪمشنر نادر شهزاد خان ڪندو ريلي ۾ سمورن سرڪاري ۽ غير سرڪاري ادارن جا

بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 5

ٽنڊوغلام علي: خودڪشي ڪندڙ نوجوان جو لاش پيل آهي

ٽنڊوغلام علي ويجهو نوجوان پورهيت ڦاهو ڪائي خودڪشي ڪري ڇڏي، گهر ۾ ڪهرام

ٽنڊوغلام علي (ن ع) ٽنڊوغلام علي لڳ صابڻ دستي ويجهو ڳوٺ حاجي ڏٽي بخش احمداڻي ۾ گهر پرسان انبن جي باغ ۾ 18 سالا نوجوان پورهيت پريو ولد پريمو ڪولهي ڳچيءَ ۾ ڦاهو وجهي زندگي جو انت آڻي ڇڏيو اطلاع تي ٽنڊوغلام علي پوليس سرڪلي تي پهچي جتي وارثن ٻڌايو ته نوجوان جو ذهني توازن صحيح نه هئڻ ڪري گهر مان نڪري اچ هن خودڪشي

بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 5

ٽنڊوالهيار لڳ روحاني پيشوا حضرت پير شير محمد شاهه جيلاني رح عرس شروع

ڳاجيلو شريف ۾ سجاده نشين پير چٽن شاهه جيلاني ولي عهد پير علي محمد شاهه پهن درگاهه تي چادر چاڙهي

راڳ رنگ جي محفل ۽ قديمي راند ملاکڙو منعقد، اتر ۽ لاڙ جي مشهور پهلوانن جوهر ڏيکاريا

ٽنڊوالهيار (ڊ ر) ٽنڊوالهيار لڳ ڳاجيلو شريف ۾ اوليا الله عظيم روحاني پيشوا حضرت پير شير محمد شاهه جيلاني رح جو 99 هون ساليانو عرس مبارڪ نهايتي عقيدت ۽ احترام سان شروع ٿي ويو آهي درگاهه جي حويلي مان مهينديءَ جي رسم نڪتي جيڪا درگاهه جي سجاده نشين پير چٽن شاهه جيلاني ولي عهد پير علي محمد شاهه جيلاني ۽ مريدن سان گڏجي درگاهه تي پهچي جتي چادر چاڙهي ميلي جي رسم جو باقاعده افتتاح ڪيو ۽ ملڪ جي سلامتي لاءِ دعائون پڻ گهريون ويون جڏهن ته راڳ رنگ جي محفل ٿي گذري جنهن ۾

بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 5

سوڊان: نيم فوجي گروپ ريپڊ سپورٽ فورسز دورن حملن بعد پاور پلانٽس مان دونهون اٿي رهيو آهي

سيوهڻ ويجهو سي اين جي اسٽيشن تي وين ۾ گئس ڀرڻ دوران باهه، 3 ڄڻا زخمي

قلندر سي اين جي تي گئس ڀرڻ دوران گاڏي جو نوزل نڪرڻ سبب باهه وڪوڙي وئي

باهه سبب ۾ ملازم علي اختر ٻگهيو عبدالرشيد شاهه ۽ وين ڊرائيور زخمي ٿي پيا، اسپتال منتقل

سيوهڻ(ن ع) ٽول پلازا سيوهڻ ويجهو انڊس هاءِ وي تي سي اين جي اسٽيشن تي وين ۾ گئس ڀرڻ دوران گئس جو نوزل وين مان نڪري هيٺ ڪري پيو جنهن جي نتيجي ۾ گئس جو نوزل وين مان نڪري هيٺ ڪري پيو جنهن مان باهه جو شعلو ڀڙڪي اٿيو ۽ 3 ڄڻا زخمي ٿي پيا. زخمين ۾ قلندر سي اين جي اسٽيشن جا 2 ملازم علي اختر ٻگهيو عبدالرشيد شاهه ۽ وين ڊرائيور شامل آهن. واقعي بعد زخمين کي طبي امداد لاءِ سيد عبدالله شاهه انسٽيٽيوٽ

بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 5

پيرجوڳوٺ لڳ جوابدارن آبادگار جي ڪچين جي ٻارداني کي ساڙي ڇڏيو، احتجاج

متاثرين عبدالغفور ميتلو زليخان روبينه سڪينه ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاج ڪيو

باهه لڳڻ سبب 35 سئو ڪان وڌيڪ ٽوڻا سڙي رک ٿي ويا: متاثر عبدالغفور ميتلو

گمبٽ (ٽ ر) پيرجوڳوٺ جي ڳوٺ الهوڙايو ميتلو ۾ جوابدارن آبادگار عبدالغفور ميتلو جي ڪچين جي ٻارداني ٽوڻن کي باهه ڏئي ساڙي ڇڏيو باهه لڳڻ سبب 35 سئو کان وڌيڪ ٽوڻا سڙي رک ٿي ويا آبادگار جو لکين رپين جو نقصان حوالي سان متاثرن زليخا ميتلو روبينا ميتلو سڪينا ميتلو عبدالغفور ميتلو ۽ ٻين احتجاج ڪندي الزام هڻندي چيو ته ڳوٺ جي بااثر سندن جيئڻ جنجال ڪري ڇڏيو آهي ڳوٺ مان لڏڻ زمينن تي قبضا ڪرڻ جون

بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 5

ينگ ڊاڪٽرن پاران جائز مطالبن جي مڃتا لاءِ پهرين نومبر کان احتجاج جو اعلان

سيڪريٽري ڪان وٺي اهم عهدن تي ڊاڪٽرن بجاءِ نان ٽيڪنيڪل عملدار مقرر آهن: اڳواڻ

حڪومتي پاليسيون تبديل نه ڪيون ته سڄي سنڌ ۾ مطالبن جي مڃتا لاءِ احتجاج ڪيو ويندو

ٺٽو (ن ع) سنڌ جي ينگ ڊاڪٽرن ايف بي آر جي پاليسين کي ڊاڪٽرن کي حراسان ڪرڻ قرار ڏيندي صحت کاتي ۾ ميرٽ تي انتظامي عملدارن جي مقرري ۽ اهم عهدن تي نان ٽيڪنيڪل ماڻهن کي هٽائي پروفيشنل ڊاڪٽر مقرر ڪرڻ جو مطالبو ڪري ڇڏيو آهي ۽ حڪومتي غلط پاليسين خلاف پهرين نومبر تي سڄي سنڌ ۾ پي ايم اي جي گڏيل سهڪار سان ڊاڪٽرن کي حراسان ڪرڻ خلاف احتجاجي مظاهرن جو اعلان ڪري ڇڏيو آهي ۽ چتاءُ

بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 5

سنڌ حڪومت عوام کي بنيادي سهولتون فراهم ڪرڻ لاءِ پرعزم آهي: محمد بخش خان مهر

تعليم ۽ صحت جي شعبن کي بهتر بڻائڻ لاءِ مختلف ترقياتي منصوبا شروع ڪيا ويا آهن

ترقياتي اسڪيمن جو مقصد عوام کي بنيادي سهولتون فراهم ڪرڻ ۽ معيار بهتر بڻائڻ آهي

ميرپور ماٿيلو/ خانپورمهر (نمائندن وٽان) صوبائي وزير زراعت، اينٽي ڪرپشن ۽ اسپورٽس سردار محمد بخش خان مهر چيو آهي ته سنڌ حڪومت عوام کي بنيادي سهولتون فراهم ڪرڻ لاءِ ڀرپور ڪوششون ڪري رهي آهي. تعليم ۽ صحت جي شعبن کي ترجيحي بنيادن تي بهتر بڻائڻ لاءِ مختلف ترقياتي منصوبا شروع ڪيا ويا آهن ته جيئن عام ماڻهن کي بهتر تعليمي ۽ طبي سهولتون ملي سگهن اهڙن خيالن جو اظهار هن ماٿيلو موسل جي ماڙي

بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 5

ماٿيلو: صوبائي وزير محمد بخش خان مهر روڊ جي ترقياتي ڪم جو افتتاح ڪندي

ٽنڊو مستي پرسان شاديءَ جي تقريب دوران ٻار جي فوت ٿيڻ جو آءِ جي نوٽيس ورتو

جاويد عالم اوڍو نوٽيس وٺندي ايس ايس پي خيرپور کان رپورٽ طلب ڪري ورتي

فائرنگ ۾ ملوث جوابدارن جي نشاندهي ڪري ڪين فوري طور قانون جي گرفت ۾ آندو وڃي: آءِ جي سنڌ

خيرپور(د ر) خيرپور ضلعي جي ٽنڊو مستي ٿاڻي جي حد ۾ ڳوٺ لعل ڏنو اڄڻ ۾ شاديءَ جي تقريب دوران هوائي فائرنگ جي

بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 5

پاڪستان پوسٽ پاران ماتا هاسي ديوي جنم ڏينهن تي يادگاري ٽڪليون جاري

200هين جنم جينتي جي موقعي تي يادگاري پرسنل ٽڪليون ۽ سوونئر شيٽ جاري ڪيا ويا

يادگار ڊاڪ ٽڪلي جاري ڪرڻ هندو برادريءَ لاءِ فخر، خوشي ۽ اعزاز جو تاريخي لمحو آهي: هندو برادري

خانپورمهر (ن ع) پاڪستان حڪومت ۽ پاڪستان پوسٽ پاران سنڌ جي عظيم

بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 5

مقصودو رند لڳ بي ايڇ ايس جيئندو رند ۾ مبينا غلط ٽڪو لڳڻ سبب معصوم ٻار فوت

ٻن مهينن جي ايان علي ولد الهداد رند10 ڏينهن اڳ بيسڪ هيلٿ سينٽر جيئندو رند مان ٻنينگر کي ٽڪو لڳرايو: وارث

ڊاڪٽرن بدران سيڪراٽن ٽڪو لڳايو ته حالت خراب ٿي وئي، واپس آياسين ته ڊاڪٽرن جي غفلت سبب ٻنينگر فوت ٿي ويو

اپيل ٿا ڪريون حڪومت کي ته ڊاڪٽرن خلاف ڪارروائي ڪئي وڃي ته جئين ڪنهن ٻي ماءُ جي جهولي خالي نه ٿئي

مقصودو رند (رپورٽ علي احمد رند) مقصودو رند ۾ بيسڪ هيلٿ سينٽر جيئندو رند اسپتال ۾ مبينا غلط ٽڪو لڳڻ سبب ڳوٺ خيرو رند جو ٻن مهينن جو معصوم ٻنينگر ايان علي ولد الهداد رند فوت ٿي ويو

بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 5

مقصودو رند:فوت ٿيل ٻنينگر جو لاش پيل آهي

قبوسعيد خان لڳ پرڻيل ناري جو گولين لڳل لاش هٿ آيو، قتل جو شڪ ظاهر

ڳوٺ پنهل خاصخيلي ۾ 22 ورهين جي بينظير زال ضمير علي خاصخيلي جو لاش مليو

ناري پاڻ تي فائر ڪري خودڪشي ڪئي آهي (ساهرا) ناري کي سندس ڏيرن قتل ڪيو آهي: وارث

قبوسعيد خان(ن ع) قبوسعيد خان ٿاڻي جي حد ۾ ميرڻ ماڇي لڳ ڳوٺ پنهل خاصخيلي ۾ 22 ورهين جي بينظير زال ضمير علي خاصخيلي جو پنهنجي گهر مان پستل جون گوليون لڳل لاش هٿ آيو جنهن کي پوسٽ مارٽم لاءِ اسپتال منتقل ڪيو ويو فوتڻ جي چاچي وزير علي ڪوڪاڻي ڏاڏي خان محمد ڪوڪاڻي ۽ ماءُ ضميران ڪوڪاڻي ميڊيا سان ڳالهائيندي الزام هنيو ته ڪين صبح جو اطلاع ڏنو ويو ته بينظير پاڻ تي فائر ڪري خودڪشي ڪئي

بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 5

ڊي سي حيدرآباد جي صدارت ۾ ٽريفڪ مئنيجمينٽ بورڊ جو اجلاس

ٽريفڪ رواني ۽ غلط پارڪنگ کي روڪڻ لاءِ غيرقانوني قبضا ختم ڪرايا وڃن: ڊي سي

حيدرآباد(رپورٽ غلام حسين خاصخيلي) حيدرآباد ۾ ٽريفڪ جي رواني بهتر بڻائڻ لاءِ ضلعي ٽريفڪ مئنيجمينٽ بورڊ جو اجلاس ٿيو حيدرآباد جي ضلعي ٽريفڪ مئنيجمينٽ بورڊ جو اجلاس ڊپٽي ڪمشنر حيدرآباد زين العابدين ميمڻ جي صدارت هيٺ سنڌس آفيس ۾ منعقد ٿيو اجلاس کي خطاب ڪندي ڊپٽي ڪمشنر لاڳاپيل عملدارن کي هدايت ڪئي ته حيدرآباد ۾ ٽريفڪ جي رواني بهتر بڻائڻ ۽ گاڏين جي غلط پارڪنگ کي روڪڻ لاءِ رستن تان

بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد: بورڊ آفيس جا ملازم مطالبن جي مڃتا لاءِ احتجاج ڪري رهيا آهن

پنوعاقل لڳ قتل ٿيل صائم سميجو جو ڪيس 5 جوابدار خلاف داخل

پنوعاقل(ن ع) پنوعاقل:گڏريل ڏهاڙي قتل ٿيل صائم سميجو جي قتل جي ايف آئي آر داخل سنڌس سڳي پٽ ۽ ڏير سميت پنجن جوابدارن مٿان سرڪار جي فرياد ايف آئي آر ڪاٽي ويئي "مختلف هنڌن تي جوابدارن جي گرفتاري لاءِ پوليس جا ڇاپا جاري؛ عورت صائمه سميجو کي ٻن سڳڻ

بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 5

پنوعاقل لڳ هٿياربند شهرين کان روڪ رقم ۽ سامان ڦري ويا

پنوعاقل(ن ع) پنوعاقل جي دادلوءِ ٿاڻي جي حد قومي شاهراهه پنج موڙ وٽان هٿياربند ڌيتهن ڏني جو رزاق فلور جي ملازمن ڊيو ۽ سنديش ڪمار کان ٻه موبائل فون ۽ هڪ لک روڪ رقم ڦر ڪري فرار ٿي ويا

چونڊڪو جي آر ايڇ سي ناراگيٽ ۽ آر ايڇ سي عمارتن دوران نڪتل سامان غائب

پراڻين عمارتن مان نڪتل لوهه، سرون، دروازا، دريون، فرنيچر ۽ ٻيو سرڪاري سامان وڪرو ٿيڻ جا انڪشاف

ايڪسري، الٽرا سائونڊ مشين، سولر سسٽم، بيٽريون، فرج سميت اسپتالن ۾ استعمال ٿيندڙ ٻين قيمتي شين جو رڪارڊ غائب

اسپتالن احاطن مان قيمتي وڻن جي واڍي سميت شفاف جاچ ڪري ملوث ماڻهن خلاف ڪارروائي ڪئي وڃي: رهواسي

چونڊڪو(رپورٽ منور علي پنهور) آر ايڇ سي ناراگيٽ ۽ آر ايڇ سي چونڊڪو جون ٻيون عمارتون منظور ٿيڻ ۽ تعميراتي عمل اڳتي

بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو 5

سڳيون: فوتي شخص جو لاش پيل آهي

خيرپور ۾ وڏنڌڙ بدامني خلاف شاگردن پاران احتجاجي مظاهرو

مظاهرين راشد، مهتاب خاصخيلي ،حسين علي شر جي اڳواڻي ۾ احتجاج ڪيو

شاگردن کان ڦر ٿيل موٽرسائيڪلون، موبائيل فون ۽ ٻيو سامان جلد رڪور ڪرائي ڏنو وڃي

خيرپور(د ر) خيرپور ۾ وڏنڌڙ بدامني خلاف شاگردن پاران پريس ڪلب آڏو احتجاجي مظاهرو ڪيو احتجاج جي مظاهري جي

بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 5

سکر ۾ ميونسپل ملازمن جو پگهارن ۽ پينشنن جي عدم ادائيگي خلاف احتجاجي ڌرڻو

ملازمن علي مردان شيخ، دانش قريشي، شاهد حسين جتوئي ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ ميئر ۽ ميونسپل آفيس آڏو ڌرڻو هنيو

ڪئين ٽن مهينن کان حاضر سروس ملازمن کي پگهارون ۽ رٽائرڊ ملازمن کي پينشنون ادا نه ڪيون ويون آهن: مظاهرين

جيستائين سندن مطالبا منظور نه ڪيا ويندا، تيستائين سندن پرامن احتجاجي ڌرڻو جاري رهندو

سکر(بيورو رپورٽ) محنت ڪش اسٽاف يونين سي بي اي سکر ميونسپل ڪارپوريشن جي سڏ تي ملازمن پگهارن ۽ پينشن جي عدم ادائيگي سميت ٻيا مطالبا منظور نه ٿيڻ خلاف ميئر سکر ۽ ميونسپل ڪمشنر جي آفيسن ٻاهران احتجاجي ڌرڻو هنيو ۽ مطالبن جي مڃتا لاءِ سخت نعريبازي ڪئي احتجاج جي اڳواڻي محنت ڪش اسٽاف يونين جي جنرل سيڪريٽري علي مردان شيخ، سينيئر نائب صدر دانش قريشي رابطي واري سيڪريٽري

بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 5

سکر: سي بي اي جا ملازم مطالبن جي مڃتا لاءِ احتجاج ڪري رهيا آهن

جهيم خانه حيدرآباد جو نوجوان ملازم نبيل احمد پٽي مبينا طور لاپتا، وارثن پاران ڳولا ۾ مدد جي اپيل

حيدرآباد (اسٽاف رپورٽر) پٽي ڳوٺ حيدرآباد جو رهواسي نبيل پٽ نعيم راٺ جو جهيم خاني مان ڊيوٽي ڏئي گهر وڃي رهيو هو ته رستي مان پراسرار طور لاپتا ٿي ويو ۽ گهر نه پهتو گذريل سڄو ڏينهن ساٿين تو ڙي دوست ڳولا ڪئي پر ڪٿي به ان جو ڪو ڏس پتو نه پئجي سگهيو آهي رابطي ڪرڻ تي نبيل احمد پٽي جي وارثن چاچي شڪيل احمد پٽي ٻڌايو ته

بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 5

گمبٽ :شادي ۾ فائرنگ دوران فوت ٿيل ٻنينگر جو لاش پيل آهي

متياري پرسان هٿياربندن فائرنگ ڪري نوجوان کي زخمي ڪري ڇڏيو، اسپتال منتقل

متياري (د ر) متياري پرسان الهڏنو سانڌ ۾ رند برادري ماڻهن پاران خاصخيلي برادري جي نوجوان کي فائرنگ دوران زخمي ڪري ڇڏيو نوجوان اسپتال منتقل متياري پرسان الهڏنو سانڌ ۾ وڃ شهر ۾ افسوسناڪ واقعو پيش آيو جنهن ۾ امجد خاصخيلي نالي نوجوان کي گوليون هڻي زخمي ڪري ڇڏيو جنهن دوران فائرنگ ۾ امجد عرف امجو خاصخيلي گوليون لڳڻ

بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 5

فقيرآباد ۾ ڏينهن ڏٺي ڦرجون ۽ وارداتون، مزاحمت ڪرڻ تي هڪ ڄڻو زخمي

فقيرآباد(ن ع) فقيرآباد ۾ موٽر سائيڪل تي سوار ٽي هٿيارٻند ڦورو علي وارث پٽي کان سندس سي ڊي موٽر سائيڪل ڦر ڪري رهيا هئا ته ان دوران اشرف چانڊيو مزاحمت ڪئي جنهن تي ڦورن پستل جو

بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 5

ٽنڊوآدم ۾ عورت جو پاڙن جي زيادتين خلاف احتجاج، انصاف ۽ تحفظ جو مطالبو

ٽنڊوآدم (ن ع) ٽنڊوآدم جي ڳوٺ جاڻ محمد مگسي جي رهواسي پيڻن جو پاڙڻ تي زمين مان حصو گهرڻ تي تشدد ڪرڻ

بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 5

هيلٿ سٽي گمبٽ جي قيام ۽ ترقيءَ لاءِ ڪم ڪري رهيو آهيان: ڊائريڪٽر گمس

منصوبو سڄي پاڪستان لاءِ صحت جي شعبي ۾ اهم سنگ ميل ثابت ٿيندو

چيئرمين بلاول ڀٽو کي اپيل ٿا ڪريون ته منصوبي کي عملي جامو پهرائڻ لاءِ ڪردار ادا ڪري

گمبٽ (رپورٽ : مريد ڪانوري) سنڌ جي صحت، تعليم ۽ طبي صنعت جي ترقيءَ لاءِ هڪ اهم منصوبو گمس گمبٽ جي ڊائريڪٽر ڊاڪٽر رحيم بخش ڀٽي سان سندس آفيس ۾ هڪ اهم ملاقات ٿي جنهن ۾ ڊائريڪٽر فنانس آصف کهڙو ڊاڪٽر نديم باجڪاڻي، عبدالمجيد پنهور، عامر عباسي ، مريد حسين ڪانوري ۽ اسد ناريجو پڻ موجود هئا. ملاقات دوران ڊاڪٽر رحيم بخش ڀٽي ٻڌايو ته هو هيلٿ سٽي گمبٽ جي قيام ۽ ترقيءَ لاءِ ڪم ڪري

بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو 5

گمبٽ: ڊي جي گمس سان هيلٿ سٽي ۾ آيل وفد ملاقات ڪري رهيو آهي

حيدرآباد جي اينٽي ڪرپشن اسپيشل ڪورٽ پاران محفوظ فيصلا جاري

ٺٽي، ڄامشورو ۽ حيدرآباد جي 26 جوابدارن کي باعزت بري ڪرڻ جو حڪم جاري

زمينن ۾ هيرافيري ۽ ٻين ڪيسن ۾ جوابدارن پاران ايڊوڪيٽ ذوالفقار عباسي پيروي ڪئي

حيدرآباد (رپورٽ: غلام حسين خاصخيلي) صوبائي اينٽي ڪرپشن جي اسپيشل ڪورٽ حيدرآباد روينيو کاتي جي حيدرآباد، ٺٽي ۽ ڄامشوري ضلعن سان لاڳاپيل زمينن جي رڪارڊ ۾ مبينا هيرافيري، ڪوڙا کاتا ۽ پاور آف اٽارني ذاتي مالي ڪرپشن ڪرڻ جي الزامن هيٺ داخل 5 محفوظ ڪيل ڪيسن جا فيصلا جاري ڪندي 26 جوابدارن کي باعزت بري ڪرڻ جو حڪم ڏئي ڇڏيو آهي اسپيشل جج سيد خليل انور حسين جعفري جي عدالت پاران جاري

بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 5

پاڻ لڳ حضرت خواجا فقير محمد جان نقشبندي جو 72 هون عرس ملهايو ويو

درگاهه جي گادي نشين حضرت آغا فقير محمد جان نقشبندي جي نگراني ۾ جلسو منعقد

عرس جي موقعي تي درود شريف 4 ڪروڙ 97 لک 66 هزار 950 ڀيرا ۽ قرآن شريف جا 7896 ختما ڪيا ويا

پاڻ سيد آباد (ن ع) سنڌ جي عظيم روحاني رهنما بزرگ حضرت خواجه فقير محمد جان نقشبندي المعروف رهنما سالڪين رح جن جو 72 هون ساليانو عرس مبارڪ پاڻ سيس آباد ويجهو سندن درگاهه ويهڙ شريف ۾ نهايت عقيدت واحترام سان ملهايو ويو. عرس مبارڪ جي موقعي تي

بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو 5

خيرپور پوليس پاران جوابدار کي هٿيارن سميت گرفتار ڪرڻ جي دعويٰ

خيرپور(د ر)خيرپور پوليس پاران ڏوهاري سرگرمين ۾ ملوث هجڻ جي شڪ ۾ ايڪٽو ڪرمنل جوابدار عبدالجبار شاهاڻي کي گرفتار ڪري سندس قبضي مان پستل هٿ ڪرڻ جي دعويٰ ڪئي وئي آهي.پوليس موجب گمبٽ ٿاڻي جي ايس ايڇ او محمد هاشم هڪڙو گشت دوران ڪارروائي ڪندي جوابدار عبدالجبار

بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 5

ڪيهرو جي سنڌ گولڊ ڪاٽن فيڪٽري جو مالڪ سيٺ آگر مل لوهاڻو ديهانت ڪري ويو

ڪيهرو(ن ع) ڪيهرو جي ڪاروباري شخصيت سنڌ ڪاٽن فيڪٽري جو مالڪ سيٺ آگر مل لوهاڻو ڪجه عرصو بيمار رهڻ بعد ڪراچي ۾ ديهانت ڪري ويو سرگواسي جو آخري رسمون ڪراچي ۾ ادا ڪيون ويون پوئيرن سيٺ ڪرشن مل سيٺ هري رام ،ڊاڪٽر چٽو مل آگر مل سان مختلف

بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 5

چڪ: ڳوٺاڻا مطالبن جي مڃتا لاءِ احتجاج ڪري رهيا آهن

هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پاپولر پرنٽرز مان ڇپرائي، عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان ڇپرائي جاري ڪئي.